



**SMJERNICE ZA PROVEDBU CILJANIH FINANSIJSKIH SANKCIJA VIJEĆA
SIGURNOSTI UJEDINJENIH NACIJA POVEZANIH S FINANSIRANJEM
TERORIZMA I FINANSIRANJEM ŠIRENJEM ORUŽJA ZA MASOVNO UNIŠTENJE**

Za finansijske institucije, određena nefinansijska preduzeća i profesije

Sarajevo, mart 2026. godine

Sadržaj

| | |
|---|-----------|
| 1. PRAVNI OKVIR | 4 |
| 2. DEFINICIJA POJMOVA | 10 |
| 3. TERMINOLOŠKO OBRAZLOŽENJE POJMOVA | 16 |
| 4. OBAVEZE FINANSIJSKIH I NEFINANSIJSKIH INSTITUCIJA I SVIH FIZIČKIH I PRAVNIH OSOBA | 17 |
| 5. ZABRANA STAVLJANJA NA RASPOLAGANJE SREDSTAVA OZNAČENIM OSOBAMA I PRAVNIM SUBJEKTIMA | 19 |
| 6. OBAVEZA IZVJEŠTAVANJA | 20 |
| 7. PROVJERA (Screening) | 23 |
| 7.1. KAKO IDENTIFIKOVATI PODUDARANJE RADI PRIMJENE CILJANIH FINANSIJSKIH SANKCIJA? | 25 |
| 8. INFORMACIJE O OZNAČENOJ OSOBI I ENTITETU | 27 |
| 8.1.1. LISTA VIJEĆA SIGURNOSTI UN-a | 27 |
| 8.1.2. DIREKTNA PROVJERA UN KONSOLIDOVANE LISTE | 28 |
| 8.1.3. LICA I ENTITETI, PRAVNA LICA, SUBJEKTI I ORGANIZACIJE PREMA KOJIMA JE VIJEĆE MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE DONIJELO ODLUKU O ZAMRZAVANJU SREDSTAVA ZBOG NJIHOVE POVEZANOSTI SA TERORIZMOM I FINANSIRANJEM TERORIZMA | 29 |
| 9. PERIOD ZAMRZAVANJA | 30 |
| 10. IZUZECI OD ZAMRZAVANJA | 30 |
| 11. ZA PROVEDBU TFS | 34 |
| 11.1. Imenovana odgovorna osoba | 35 |
| 11.2. Definisani kanal prijema obavijesti i hitne interne eskalacije | 35 |
| 11.3. Definisane tačke provjere lista | 35 |
| 11.4. Definisano postupanje kod podudaranja, uključujući obustavu transakcije i zamrzavanje | 36 |
| 11.5. Definisano izvještavanje Ministarstvu sigurnosti Bosne i Hercegovine i evidencija dostavljanja | 37 |
| 11.6. Evidencija provjera i čuvanje dokumentacije | 37 |
| 11.7. Obuka zaposlenih | 38 |
| 11.8. Testiranje procesa i periodična provjera funkcionalnosti | 38 |
| PRILOG SMJERNICAMA | 39 |
| SCENARIJ 1. OBVEZNIK: BANKA | 39 |

| | |
|--|-----------|
| SCENARIJ 2. OBVEZNIK: PRUŽALAC USLUGA TRANSFERA NOVCA ILI MJENJAČNICA | 40 |
| SCENARIJ 3. OBVEZNIK: AGENCIJA ZA PROMET NEKRETNINA ILI DRUGI NEFINANSIJSKI OBVEZNIK U VEZI S NEKRETNINAMA..... | 41 |
| PF STUDIJA SLUČAJA 1. - Zloupotreba transportnih ugovora i falsifikovanih dokumenata radi prikrivanja porijekla nafte i preusmjeravanja prihoda..... | 42 |
| PF STUDIJA SLUČAJA 2. - Ilegalni pružalac usluga osnivanja i administriranja pravnih lica i pravnih aranžmana Trust and Company Service Provider- TCSP), radi finansiranja nabavke robe dual use..... | 43 |
| PF STUDIJA SLUČAJA 3. - Sektor osiguranja, osiguranje robe i transporta radi prikrivanja stvarnog korisnika i zaobilaženja sankcija | 44 |
| TF STUDIJA SLUČAJA 1. - Notar i pokušaj raspolaganja imovinom označenog lica | 45 |
| STUDIJA SLUČAJA 2. - Transfer novca putem Western Uniona preko bliskih srodnika označenog lica..... | 46 |
| STUDIJA SLUČAJA 3. - Banka i pokušaj transfera sredstava od lica sa UN 1267 liste..... | 47 |

1. PRAVNI OKVIR

Pravni okvir za provedbu ciljanih finansijskih sankcija u Bosni i Hercegovini polazi od obaveze države da provodi odluke Vijeća sigurnosti Ujedinjenih nacija i druge međunarodne restriktivne mjere. Osnovni domaći propis u toj oblasti je Zakon o primjeni određenih privremenih mjera radi efikasne provedbe mandata Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju, te drugih međunarodnih restriktivnih mjera. Ovaj zakon utvrđuje vrste međunarodnih restriktivnih mjera, uključujući finansijska ograničenja, te daje ovlaštenje Vijeću ministara Bosne i Hercegovine da odluči o načinu uvođenja, provedbe i prestanka mjera, nakon konsultacija s Predsjedništvom Bosne i Hercegovine. Zakon izričito veže domaće mjere za obavezujuće odluke Ujedinjenih nacija prema međunarodnom pravu i predviđa mogućnost priključenja mjerama Evropske unije.

Na toj osnovi, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 39. sjednici, održanoj 14. februara 2024. godine, donijelo Odluku o načinu provođenja ciljanih finansijskih sankcija Vijeća sigurnosti Ujedinjenih nacija povezanih s finansiranjem terorizma i finansiranjem proliferacije oružja za masovno uništenje („Službeni glasnik BiH“, broj 18/24) (u daljem tekstu: **TFS Odluka**), i predstavlja neposredan pravni osnov za postupanje obveznika u praksi. TFS Odluka propisuje postupanje po listama Ujedinjenih nacija, kao i postupanje po domaćim odlukama donesenim u skladu s relevantnim rezolucijama, uključujući rezoluciju 1373. Također, obavezuje obveznike da bez odlaganja spriječe raspolaganje sredstvima i ekonomskim resursima označenih lica i entiteta. TFS Odluka zabranjuje stavljanje sredstava, ekonomskih resursa i usluga na raspolaganje, direktno ili indirektno, te zabranjuje zaobilaženje mjera.

Ove Smjernice se donose radi ujednačene provedbe TFS Odluke u finansijskom sektoru i kod određenih nefinansijskih preduzeća i profesija (u daljem tekstu: DNFBP). Za finansijske institucije, Smjernice pojašnjavaju kako da se obaveze iz Odluke ugrade u interne politike, kontrole i procedure, uključujući provjere klijenata i stvarnog vlasništva, screening, monitoring i eskalaciju podudaranja. Za određena nefinansijska preduzeća i profesije, Smjernice daju praktične korake koji odgovaraju prirodi njihovih usluga, posebno u sektorima kao što su kazina, promet nekretnina, trgovina plemenitim metalima i kamenjem, rad advokata, notara i računovođa, kao i pružalaca usluga osnivanja i upravljanja pravnim licima. Smjernice dodatno uređuju očekivanja u

pogledu rokova, komunikacije, interne organizacije, obuke zaposlenih i saradnje s nadzornim organima.

Ciljane finansijske sankcije daju efekat samo ako se provode bez odgađanja i bez izuzetaka koji nisu izričito dopušteni. Svako kašnjenje omogućava preusmjeravanje sredstava, promjenu vlasništva ili prikrivanje kontrole, čime mjera gubi preventivnu svrhu. Zato obveznik mora obuhvatiti screeningom klijenta, stvarnog vlasnika, ovlaštene osobe, povezane subjekte i relevantne transakcije, te reagovati odmah na svako podudaranje ili osnovanu sumnju.

Smjernice se oslanjaju na standarde FATF, posebno na Preporuke 6. i 7, i služe jačanju dosljedne primjene nalaza i preporuka iz posljednjeg izvještaja MONEYVAL-a za Bosnu i Hercegovinu iz decembra 2024 godine, sa fokusom na mjerljive rezultate u praksi.

U nastavku se daje obrazloženje relevantnih rezolucija Vijeća sigurnosti UN koje čine međunarodni temelj za ciljane finansijske sankcije povezane s finansiranjem terorizma i finansiranjem proliferacije oružja za masovno uništenje. TFS Odluka provodi i pokriva rezolucije: 1267 (1999), 1373 (2001), 1452 (2002), 1988 (2011), 1989 (2011), 1718 (2006), 1874 (2009), 2087 (2013), 2094 (2013), 2270 (2016), 2231 (2015), 2321 (2016) i 2356 (2017). Objašnjenja su data kako bi se razumjelo zbog čega je svaka rezolucija donesena, koje obaveze nameće državama i na koje tipove mjera i postupanja se fokusira. Sve ove rezolucije donesene su na osnovu Poglavlja VII Povelje Ujedinjenih nacija i kao takve su obavezne za sve države članice Ujedinjenih nacija, koje ih moraju provoditi u svom pravnom i institucionalnom okviru.

Rezolucija 1267 (1999)

Vijeće sigurnosti je donijelo ovu rezoluciju kao odgovor na činjenicu da su talibani pružali utočište Usami bin Ladenu i povezanim strukturama, te nisu postupili po zahtjevima međunarodne zajednice. Rezolucija uspostavlja sankcijski odbor Vijeća sigurnosti UN i uvodi početni režim sankcija usmjeren na talibane, uz mjere koje uključuju finansijske restrikcije i ograničenja vezana za avio-saobraćaj. Suština rezolucije je stvaranje institucionalnog mehanizma UN koji vodi listu i koordinira provedbu sankcija u svim državama članicama. Za smjernice je važno da Rezolucija

1267 predstavlja početak režima “UN liste” za terorizam, sa centralnim listanjem kroz UN i obavezom subjekata da spriječe raspolaganje sredstvima i pružanje ekonomskih resursa označenim licima i entitetima. U praksi, ovaj režim je kasnije evoluirao u današnji okvir koji se veže za listu ISIL (Da’esh) i Al-Qaida, uz proceduru listanja i delistanja na nivou UN.

Rezolucija 1373 (2001)

Rezolucija je donesena neposredno nakon terorističkih napada 11. septembra 2001. godine. Ona ne uspostavlja “UN listu” na isti način kao Rezolucija 1267, već postavlja obaveze svim državama da spriječe i suzbiju finansiranje terorizma kroz domaće mehanizme. Ključni zahtjev je da se sredstva i druga imovina terorista, osoba koje finansiraju terorizam i subjekata povezanih s njima blokiraju bez odgađanja, uz zabranu stavljanja sredstava i usluga na raspolaganje. Rezolucija traži kriminalizaciju finansiranja terorizma, jačanje međunarodne saradnje, razmjenu informacija i djelotvorne mjere nadzora finansijskih tokova. U smjernicama je bitno naglasiti da Rezolucija 1373 traži i domaći dio sistema, nacionalno uvrštavanje, komunikaciju prema obveznicima, te jasne procedure postupanja i izvještavanja na državnom nivou.

Rezolucija 1452 (2002)

Rezolucija je donesena radi rješavanja praktičnog problema koji nastaje kod zamrzavanja sredstava, kako omogućiti osnovne životne troškove i druge opravdane izdatke, a da mjera i dalje ostane efikasna. Uvodi izuzeća od mjere zamrzavanja, posebno za osnovne troškove i za vanredne troškove, uz proceduru obavještanja i odobravanja kroz relevantni sankcijski odbor, zavisno od režima. Suština Rezolucije 1452 je balans između cilja sankcija i minimalnih humanitarnih potreba, uz strogo proceduralno postupanje i evidencije. Za smjernice je važno da izuzeća nisu automatska, traže provjeru uslova, dokumentovanje i komunikaciju sa nadležnim organima, te kontrolu da izuzeće ne postane kanal za zaobilazanje mjera.

Rezolucija 1988 (2011)

Ova rezolucija je donesena radi odvajanja talibanskog režima sankcija od režima vezanog za Al-Qaida, uz fokus na prijetnju miru i sigurnosti Afganistana. Uspostavlja poseban odbor i listu za talibane i povezana lica i entitete, te potvrđuje tri standardne mjere, zabranu raspolaganja sredstvima, zabranu putovanja i embargo na oružje. Bit rezolucije je da talibanski režim posmatra u specifičnom nacionalnom kontekstu, kroz poseban proces listanja i delistanja, koji je različit od globalnog režima Al-Qaida i ISIL. U smjernicama je važno jasno razdvojiti “1988 listu” od “1267, 1989” režima, jer su procedure, obrasci i komunikacijski kanali prema UN strukturama različiti.

Rezolucija 1989 (2011)

Rezolucija je donesena da formalno odvoji Al-Qaida režim od talibanskog režima i da unaprijedi način upravljanja listom i procedurama u okviru tog režima. Njena suština je nastavak i jačanje režima sankcija prema Al-Qaida i povezanim licima i entitetima, uz jasnije kriterije i institucionalnu arhitekturu na nivou UN. Za smjernice je bitno naglasiti da je današnja lista za ISIL (Da'esh) i Al-Qaida rezultat razvoja ovog režima, te da UN sankcijski odbor upravlja listanjem, delistanjem i izuzećima, dok obveznici u BiH provode mjere kroz zabranu raspolaganja i zabranu stavljanja sredstava na raspolaganje.

Rezolucija 1718 (2006)

Rezolucija je donesena kao odgovor na nuklearni test Demokratske Narodne Republike Koreje (DNRK) i predstavlja početak sankcijskog režima za neproliferaciju prema DNRK. Uspostavlja sankcijski odbor 1718 i uvodi mjere koje obuhvataju embargo na određenu robu i tehnologije povezane s WMD programima, ciljane mjere prema licima i entitetima, te širi okvir zabrana i ograničenja. Suština rezolucije je prekid podrške nuklearnom i balističkom programu kroz kontrolu roba, finansija, logistike i međunarodne trgovine, uz obavezu država da izvještavaju o provedbi. Za smjernice je važno naglasiti da se, u proliferacijskim režimima, obaveze ne svode samo na “ime na listi”, već i na zabranu određenih transakcija, usluga, osiguranja, transporta i finansijske podrške aktivnostima i programima koji su zabranjeni.

Rezolucija 1874 (2009)

Rezolucija je donesena nakon daljih provokacija i nuklearnih aktivnosti DNRK i značajno pooštava režim Rezolucije 1718. Traži jaču kontrolu tereta i pošiljki, proširuje zabrane vezane za oružje i povezani materijal, te posebno naglašava finansijske mjere, sprječavanje finansijskih usluga i transfera resursa koji doprinose zabranjenim programima. Suština Rezolucije 1874 je zatvaranje kanala finansiranja i logističke podrške proliferacijskim aktivnostima, uz pojačan nadzor i izvještavanje. U smjernicama je korisno jasno navesti da obveznici trebaju prepoznati i “proliferation red flags”, poput kompleksnih struktura plaćanja, posrednika, fiktivnih firmi i pokušaja prikrivanja krajnjeg korisnika, jer rezolucija eksplicitno fokusira finansijske tokove.

Rezolucija 2087 (2013)

Rezolucija je donesena kao reakcija na lansiranje iz decembra 2012. godine, koje je Vijeće sigurnosti tretiralo kao upotrebu balističke tehnologije u suprotnosti s ranijim obavezama DNRK. Ona proširuje ovlaštenja i očekivanja država u vezi presretanja, zapljene i uništavanja materijala povezanog s zabranjenim programima, te proširuje pristup “catch-all” kontroli za predmete koji nisu eksplicitno navedeni, ali doprinose zabranjenim programima. Suština Rezolucije 2087 je širenje operativnih alata za prekid nabavki, istraživanja i razvoja povezanih s nuklearnim i balističkim kapacitetima. Za smjernice je bitno da se kod proliferacije često radi o indirektnim nabavkama, posrednicima i prikrivenim rutama, pa screening i provjere trebaju obuhvatiti i svrhu transakcije i ekonomsku logiku, ne samo identitet klijenta.

Rezolucija 2094 (2013)

Rezolucija je donesena nakon nuklearnog testa DNRK iz februara 2013. i usmjerava se na dodatno stezanje finansijskih i trgovačkih kanala. Pojačava ciljane finansijske sankcije, proširuje kriterije za uvrštavanje na listu, te uvodi dodatne zahtjeve vezane za finansijske usluge, odnose sa bankama i nadzor nad transakcijama koje podržavaju zabranjene programe. Suština 2094 je da finansijski sektor postaje prva linija provedbe, jer rezolucija direktno cilja finansiranje i podršku zabranjenim aktivnostima. U smjernicama ovo treba povezati sa obavezom obustave i zabrane transakcija,

internom eskalacijom, te obaveznim izvještavanjem nadležnim organima kada postoji veza sa listama ili zabranjenim aktivnostima.

Rezolucija 2270 (2016)

Rezolucija je donesena nakon nuklearnog testa i predstavlja jednu od najopsežnijih eskalacija sankcija prema DNRK do tog trenutka. Traži široke mjere u oblasti pregleda tereta, zabrana izvoza i uvoza određenih roba, te uvodi jake mjere koje se odnose na finansijske odnose i prisustvo DNRK u međunarodnom bankarskom sistemu, uključujući zatvaranje određenih predstavništava, podružnica i računa gdje su povezani s zabranjenim aktivnostima. Suština Rezolucije 2270 je sistemsko ograničavanje mogućnosti DNRK da koristi međunarodnu trgovinu i finansije za finansiranje zabranjenih programa. U smjernicama je korisno posebno navesti da obveznici trebaju provjeravati i rizik korespondentnih odnosa, trade finance proizvoda, osiguranja transporta i plaćanja kroz više posrednika, jer rezolucija eksplicitno ide u tom smjeru.

Rezolucija 2231 (2015)

Rezolucija je donesena u kontekstu nuklearnog sporazuma sa Iranom (JCPOA) i uspostavlja specifičan režim ograničenja i nadzora, uz ukidanje ranijih rezolucija na iransko nuklearno pitanje, pod definisanim uslovima i fazama. Ona uvodi okvir za određene restrikcije, proceduru odobravanja i nadzora nad osjetljivim transferima i aktivnostima, te mehanizam “snapback” za povrat prethodnih mjera ako dođe do ozbiljnog nepoštovanja obaveza. Suština Rezolucije 2231 je kombinacija ukidanja ranijih mjera i zadržavanja ciljnih restrikcija za osjetljive oblasti, uz preciznu implementacionu strukturu. Za smjernice je važno da subjekti koji rade sa međunarodnim plaćanjima, trgovinom i osiguranjem razumiju da Rezolucija 2231 nije klasična “lista terorizma”, već režim koji traži pažnju na prirodu robe, usluge i svrhu transakcije, uz provjeru relevantnih UN ograničenja.

Rezolucija 2321 (2016)

Rezolucija je donesena kao odgovor na dalji nuklearni test DNRK i dodatno pooštrava režim iz

Rezolucije 2270. Uvodi dodatna ograničenja na izvoz i prihode DNRK, proširuje zabrane i kontrole u oblastima koje generišu devizne prilive, te dodatno steže finansijske i logističke kanale. Suština Rezolucije 2321 je smanjenje izvora prihoda koji se preusmjeravaju u zabranjene programe, uz detaljnije zabrane i kontrole. U smjernicama je važno naglasiti potrebu za pojačanim provjerama kod transakcija koje uključuju robu, logistiku i posrednike, jer se izbjegavanje sankcija u proliferaciji često oslanja na mreže kompanija i posredničke jurisdikcije.

Rezolucija 2356 (2017)

Rezolucija je donesena u okviru režima sankcija prema DNRK i fokusira se na proširenje liste označenih lica i entiteta. Ona formalno dodaje nova uvrštavanja, čime se operativno širi obim subjekata na koje se primjenjuju mjere zabrane raspolaganja i druge restrikcije. Suština Rezolucije 2356 je pokazivanje da se sankcijski režim stalno ažurira kroz nova uvrštavanja i da obveznici moraju imati mehanizam koji prepoznaje izmjene liste odmah po objavi. Za smjernice je ovo direktan argument za stalni screening, hitnu internu eskalaciju, te evidencije o provjerama i o preduzetim mjerama.

2. DEFINICIJA POJMOVA

a) Teroristički akt je djelo koje predstavlja krivično djelo prema sljedećim ugovorima i prema njihovim odgovarajućim definicijama: (i) Konvencija o suzbijanju nezakonite otmice zrakoplova (1970) i Protokol uz ovu Konvenciju iz 2010. godine; (ii) Konvencija o suzbijanju nezakonitih akata uperenih protiv sigurnosti civilnog zrakoplovstva (1971) i Protokol uz ovu Konvenciju (1988); (iii) Konvencija o sprečavanju i kažnjavanju krivičnih djela lica pod međunarodnom zaštitom, uključujući i diplomatske agente (1973); (iv) Međunarodna konvencija protiv uzimanja talaca (1979); (v) Konvencija o fizičkoj zaštiti nuklearnog materijala (1980); (vi) Konvencija o suzbijanju nezakonitih djela protiv sigurnosti pomorske plovidbe (1988); (vii) Protokoli za suzbijanje nezakonitih djela protiv sigurnosti platformi za bušenje nafte koje se nalaze u epikontinentalnom pojasu (1988 i 2005); (viii) Međunarodna konvencija o suzbijanju terorističkih bombaških napada (1997); (ix) Konvencija o suzbijanju finansiranja terorizma (1999); kao i bilo koje drugo djelo namijenjeno ubijanju ili ozbiljnom ranjavanju civila ili bilo kog drugog lica koje

ne učestvuje direktno u neprijateljstvima u situaciji oružanog sukoba, kada, po svojoj prirodi ili kontekstu, ovo djelo ima za cilj zastrašivanje stanovništva ili prisiljavanje vlade ili međunarodne organizacije da izvrši ili da se uzdrži od izvršenja bilo kakvog čina;

b) Nadzorni organi: nadležna tijela definisana Zakonom o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma zadužena za osiguranje usklađenosti finansijskih institucija (organi za nadzor finansijskog sektora) i/ili označenih nefinansijskih pravnih lica i profesija sa svojim obavezama protiv pranja novca i finansiranja terorizma i finansiranja širenja oružja za masovno uništenje;

c) roba: sve vrste imovine, materijalne ili nematerijalne, pokretne ili nepokretne, kao i pravni akti ili instrumenti u bilo kom obliku, uključujući elektronsku ili digitalnu, koji potvrđuju vlasništvo nad ovom imovinom ili prava koja se na to odnose;

d) Komitet: Komitet za sankcije Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda osnovan rezolucijama 1267 (1999); 1989 (2011) i 2253 (2015); Komitet osnovan u skladu sa Rezolucijom 1988 (2011); i Komitet osnovan u skladu sa Rezolucijom 1718 (2006) i Rezolucijom 1737 (2006) i srodnim rezolucijama;

e) označavanje: identifikacija fizičkog ili pravnog lica ili subjekta koji podliježe ciljanim finansijskim sankcijama prema:

- 1) Označavanje od strane Vijeća ministara Bosne i Hercegovine u skladu sa TFS Odlukom a na osnovu mehanizma predviđenog Rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a 1373 (2001);
- 2) Rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a 1267 (1999) i njene prateće rezolucije;
- 3) Rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a 1718 (2006) i njene prateće rezolucije;
- 4) Rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a 1737 (2006) i njene prateće rezolucije;
- 5) Svaka naknadna rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a kojom se nameću ciljane finansijske sankcije u vezi sa finansiranjem širenja oružja za masovno uništenje, a koja je donesena u skladu sa Poglavljem VII Povelje Ujedinjenih naroda.

f) finansiranje terorizma: finansiranje terorističkih akata, terorista i terorističkih organizacija;

g) fond: sve vrste imovine, materijalne ili nematerijalne, pokretne ili nepokretne, bez obzira na njihov način sticanja, kao i pravne akte ili instrumente u bilo kom obliku, uključujući elektronske ili digitalne, koji potvrđuju vlasništvo nad ovom imovinom ili pravima koja se prema njima odnose;

h) sredstva i druga imovina: bilo koja imovina, uključujući, bez ograničenja, finansijsku imovinu, ekonomske resurse (uključujući naftu i druga prirodna bogatstva), imovinu bilo koje prirode,

materijalnu ili nematerijalnu, pokretnu ili nepokretnu, bez obzira na način njihovog sticanja, kao i pravne dokumente ili instrumente u bilo kojoj formi, uključujući elektronsku ili digitalnu, koji potvrđuje vlasništvo nad ovim sredstvima i drugom robom ili pravima koja se na njih odnose, uključujući, bez ograničenja, bankovne kredite, putne čekove, bankovne čekove, novčane uplatnice, dionice, vrijednosne papire, obveznice, mjenice ili akreditive i sve kamate, dividende i druge prihode ili vrijednosne papire proizašle iz ili proistekle od tih sredstava i druge imovine, te bilo koje druge imovine koja bi se mogla koristiti za sticanje sredstava, robe ili usluge;

i) zamrzavanje: zabrana prijenosa, konverzije, raspolaganja ili kretanja svih fondova, sredstava i druge imovine u vlasništvu ili pod kontrolom označenih lica ili entiteta nakon radnje koju je poduzelo Vijeće sigurnosti Ujedinjenih naroda ili Vijeće ministara Bosne i Hercegovine u skladu sa primjenjivim rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a za vrijeme trajanja važenja navedene mjere. Zamrznuta imovina, oprema, instrumenti, fondovi, sredstva i druga imovina ostaju vlasništvo fizičkih ili pravnih lica koja imaju interes u toj imovini, opremi, instrumentima, fondovima, sredstvima i drugoj imovini u trenutku zamrzavanja i može i dalje biti upravljana od strane trećeg lica. U ovim Smjernicama koriste se izrazi iz Odluke Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, uključujući izraz „*zamrzavanje*“, pri čemu se suština mjere odnosi na zabranu raspolaganja sredstvima i drugom imovinom označenih lica i subjekata.

j) terorista je svako fizičko lice koje:

- 1) počinu ili pokuša da izvrši terorističke akte na bilo koji način, direktno ili indirektno, nezakonito i namjerno;
- 2) učestvuje kao saučesnik u terorističkim aktima ili finansiranju terorizma;
- 3) organizuje ili usmjerava druge na vršenje terorističkih akata; ili
- 4) doprinosi izvršenju terorističkih akata od strane grupe lica koje djeluju sa zajedničkim ciljem, kada je taj doprinos namjeran i ima za cilj da olakša izvršenje terorističkog akta ili sa saznanjem o namjeri grupe da izvrši teroristički akt.

k) teroristička organizacija: svaka grupa terorista koja (i) počinu ili pokuša da izvrši terorističke akte na bilo koji način, direktno ili indirektno, nezakonito i namjerno; (ii) učestvuje kao saučesnik u terorističkim aktima; (iii) organizuje ili usmjerava druge da počine teroristička djela; ili (iv) doprinosi počinjenju terorističkih akata od strane grupe lica koja djeluju sa zajedničkim ciljem, kada je navedeni doprinos namjeran i ima za cilj olakšati počinjenje terorističkog akta ili sa saznanjem o namjeri grupe da počinu teroristički akt;

l) lica ili subjekti obveznici: lica ili subjekti koji podliježu obavezama borbe protiv pranja novca i finansiranja terorizma i širenja oružja za masovno uništenje u Bosni i Hercegovini;

m) pravno lice: bilo koje lice osim fizičkog lica koje može uspostaviti stalni poslovni odnos sa finansijskom institucijom ili držati imovinu na bilo koji drugi način. U ovaj pojam uključene su kompanije, fondacije, partnerstva, udruženja i bilo koji drugi sličan entitet;

n) Označeno lice, entitet ili subjekt:

1) pojedinci, grupe, pravna lica i subjekti koje je označio Komitet Vijeća sigurnosti UN-a osnovan u skladu sa rezolucijom 1267 (1999) (Komitet 1267) kao i lica povezana sa Al-Qaidom ili entitetima, drugim grupama i pravnim licima povezanim sa Al-Qaidom;

2) pojedinci, grupe, pravna lica i subjekti koje je Komitet Vijeća sigurnosti UN-a osnovan u skladu s rezolucijom 1988 (2011) (Komitet 1988) označio kao povezane sa talibanima i predstavljaju prijetnju miru, stabilnosti i sigurnosti Afganistana i entiteta, drugih grupa i preduzeća povezanih sa talibanima;

3) svako fizičko ili pravno lice ili entitet koje je Vijeće ministara Bosne i Hercegovine označilo u skladu sa odredbama Odluke, a prema Rezoluciji Vijeća sigurnosti UN-a 1373 (2001);

4) svako fizičko ili pravno lice ili entitet označeno za primjenu ciljanih finansijskih sankcija u skladu s Rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a 1718 (2006) i njegovim naknadnim rezolucijama, od strane Vijeća sigurnosti UN-a u aneksima relevantnih rezolucija ili od strane Komiteta Vijeća sigurnosti UN-a osnovanog na osnovu na Rezolucije 1718 (2006) (Komitet za sankcije 1718) u skladu s Rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a 1718 (2006);

5) svako fizičko ili pravno lice ili entitet označeno za primjenu ciljanih finansijskih sankcija zamrzavanja imovine, fondova i sredstava u skladu s rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a 1737 (2006) i njegovim kasnijim rezolucijama, od strane Vijeća sigurnosti UN-a u aneksima relevantnih rezolucija ili od strane Komiteta Vijeća sigurnosti UN-a osnovanog u skladu sa paragrafom 18. Rezolucije 1737 (2006) (Komitet za sankcije 1737) u skladu sa rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a 1737 (2006), 2231 (2015) i pratećim rezolucijama;

o) rezolucije relevantnih tijela Ujedinjenih naroda (u daljnjem tekstu: UN): relevantne rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a koje se odnose na borbu protiv terorizma i represiju nad njegovim finansiranjem i širenje oružja za masovno uništenje, usvojene u okviru Poglavlja 7. Povelje Ujedinjenih naroda i posebno rezolucija 1267 (1999); 1373 (2001); 1452 (2002); 2253 (2015); 1718 (2006); 1737 (2006); 1747 (2007); 1803 (2008); 1874 (2009); 1902 (2009); 1929 (2010);

2094 (2013); 2231 (2015); 2270 (2016); 2321 (2016) i 2356 (2017), kao i sve prateće i relevantne rezolucije;

p) ekonomski resursi: imovina bilo koje prirode, materijalna ili nematerijalna, pokretna ili nepokretna, koja se može koristiti za pribavljanje sredstava, dobara ili usluga, uključujući zemljište, zgrade i druge nekretnine, opremu, uključujući hardver, softver, instrumente, mašine, namještaj i oprema, plovila, avioni i motorna vozila, imovina, umjetnička djela, kulturna dobra i arheološki predmeti, divlje životinje, nakit, zlato i drago kamenje, ugalj, naftni derivati, modularne rafinerije i prateća oprema, uključujući hemikalije, maziva, minerale i drvo ili druga prirodna bogatstva i dobra, oružje i srodne materijale, sirovine i komponente koje se mogu koristiti za proizvodnju improviziranih eksplozivnih naprava ili nekonvencionalnog oružja, bilo koje vrste prihoda stečenih kriminalom, uključujući nezakonitu proizvodnju ili promet narkotika ili njihovih prekursora, patenata, žigova, autorskih prava i drugih oblika intelektualne svojine, hosting i objavljivanje na internetu ili srodnih usluga, imovine stavljene na raspolaganje registrovanim licima ili u njihovu korist, direktno ili indirektno, za finansiranje njihovog putovanja ili kretanja i njihovog smještaja, kao i svu imovinu koja im je plaćena kao otkupnina;

r) ciljane finansijske sankcije: zamrzavanje imovine i zabrana korištenja imovine u cilju sprečavanja da se fondovi i druga sredstva stave na raspolaganje, direktno ili indirektno, određenim licima i subjektima;

s) bez odgađanja: idealno u roku od nekoliko sati, nakon označavanja od strane Vijeća sigurnosti UN-a ili njegovih relevantnih odbora za sankcije u vezi sa terorizmom, finansiranjem terorizma i finansiranjem širenjem oružja za masovno uništenje. Za potrebe rezolucije 1373 (2001) u smislu odluke Vijeća ministara Bosne i Hercegovine iz čl. 6. i 7., izraz bez odgađanja označava trenutak u kojem postoje razumni razlozi ili razumni osnov za sumnju ili vjerovanje da je neko lice ili entitet terorista, da finansira terorizam ili da je teroristička organizacija. U oba slučaja, izraz bez odgađanja treba tumačiti u svjetlu potrebe da se spriječi bijeg ili disperzija sredstava i druge imovine povezane sa teroristima, terorističkim organizacijama, onima koji finansiraju terorizam ili finansiraju širenje oružja za masovno uništenje, kao i potrebu za usklađenom globalnom akcijom da se brzo zabrani i prekine tok finansiranja terorizma ili širenja oružja za masovno uništenje;

t) ovlašteni organi su: Državna agencija za istrage i zaštitu, Obavještajno-sigurnosna agencija Bosne i Hercegovine, Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo unutrašnjih

poslova Republike Srpske, Policija Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i nadležna tužilaštva;

u) osnovni troškovi su troškovi koji su nužno nastali zbog bilo koje od sljedećih namjena: nabavka namirnica, plaćanje stanarine ili hipoteke, nabavka lijekova ili liječenja, plaćanje poreza, plaćanje premija osiguranja, plaćanje komunalnih naknada, plaćanje razumnih profesionalnih naknada, plaćanje razumnih troškova povezanih uz pružanje pravnih usluga, plaćanje taksi ili naknada za usluge koje su u skladu sa zakonima u Bosni i Hercegovini potrebni za rutinsko držanje ili održavanje zamrznute imovine;

v) vanredni trošak je svako plaćanje koje nije osnovni trošak ili ugovorna obaveza, a za koje Vijeće ministara Bosne i Hercegovine smatra da je neophodno i da ne krši zahtjeve rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a;

z) finansiranje širenja oružja za masovno uništenje odnosi se na sve radnje osiguravanja finansijskih sredstava ili radnje pružanja finansijskih usluga koje su usmjerene, u potpunosti ili djelimično, na razvoj, proizvodnju, sticanje, posjedovanje, skladištenje, isporuku, pružanje brokerskih usluga, pretovar, transport i transfer oružja za masovno uništenje, kao i sredstava za njegovo prenošenje.

aa) U smislu ovih smjernica, finansijske institucije su pravna lica u finansijskom sektoru, a što naročito obuhvata: banke, razvojne banke, društva za osiguranje, mikrokreditne organizacije, ovlaštene učesnike na tržištu vrijednosnih papira, društva za upravljanje investicionim fondovima, društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima, lica koja obavljaju poslove finansijskog lizinga, društva za posredovanje u pogledu životnog osiguranja, kao i druga pravna lica koja se pretežno bave finansijskom djelatnošću u zemlji ili inozemstvu.

bb) U smislu ovih smjernica, pod ***određena nefinansijska preduzeća i profesije*** (designated non-financial businesses and professions – DNFBP) ***podrazumjevaju se:***

1. kazina.
2. agente za nekretnine.
3. trgovce plemenitim metalima.
4. trgovce dragim kamenjem.
5. advokate, notare, druge nezavisne pravne profesionalce i računovođe, pri čemu se ovo odnosi na samostalne profesionalce, partnere ili zaposlene profesionalce u profesionalnim društvima.

6. pružaoce usluga trustova i društava (Trust and Company Service Providers), što se odnosi na sva lica ili poslovne subjekte koji nisu obuhvaćeni drugim preporukama, a koji kao poslovnu djelatnost pružaju trećim licima bilo koju od sljedećih usluga:

- 1) postupanje kao agent osnivanja pravnih lica.
- 2) postupanje kao direktor ili sekretar privrednog društva, partner u partnerstvu, ili na sličnoj poziciji u odnosu na druga pravna lica, ili organizovanje da drugo lice postupa na taj način.
- 3) obezbjeđivanje registrovanog sjedišta, poslovne adrese ili smještaja, adrese za korespondenciju ili administrativne adrese za privredno društvo, partnerstvo ili bilo koje drugo pravno lice ili pravni aranžman.
- 4) postupanje kao povjerenik izričitog trusta, ili obavljanje ekvivalentne funkcije za drugi oblik pravnog aranžmana, ili organizovanje da drugo lice postupa na taj način.
- 5) postupanje kao nominalni dioničar za drugo lice, ili organizovanje da drugo lice postupa na taj način.

3. TERMINOLOŠKO OBRAZLOŽENJE POJMOVA

U terminologiji u vezi sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma, koristimo tri povezana, ali različita pojma, pranje novca (PN), finansiranje terorizma (FT) i finansiranje proliferacije oružja za masovno uništenje (PF). Razgraničenje pravimo prema motivu i namjeri postupanja.

Kod pranja novca motiv je profit iz kriminalnih aktivnosti, a namjera je prikrivanje porijekla nezakonitih sredstava i njihovo zadržavanje u opticaju kroz legalne tokove. Počinilac PN nastoji prikazati sredstva kao zakonita, kako bi ih mogao koristiti bez rizika otkrivanja i oduzimanja.

Motiv finansiranja terorizma je ideološki ili politički, a namjera je obezbjeđivanje sredstava za pripremu, organizaciju i izvršenje terorističkih djela. Sredstva za FT mogu poticati iz legalnih izvora, kao što su prihodi od rada ili donacije, ali mogu poticati i iz kriminalnih izvora.

Kod finansiranja proliferacije motiv i namjera su vezani za podršku širenju oružja za masovno uništenje i povezanih programa, uključujući nuklearne, hemijske i biološke aktivnosti. PF obuhvata finansiranje nabavke, razvoja, proizvodnje, transporta ili posredovanja za robu,

tehnologiju i usluge koje doprinose proliferaciji. U praksi, isti finansijski proizvodi i iste usluge određenih nefinansijskih preduzeća i profesija mogu biti zloupotrijebljeni u sve tri kategorije, ali se razlikuju po krajnjem cilju korisnika sredstava. Kod PN cilj je prikrivanje i uživanje nezakonite koristi, kod FT cilj je podrška terorističkim aktivnostima. Cilj PF je jačanje kapaciteta za oružje za masovno uništenje.

Ovo terminološko razgraničenje pomaže obveznicima da pravilno postave interne kontrole, prepoznaju rizike i odaberu odgovarajuće indikatore. Razgraničenje pomaže i kod odlučivanja o postupanju u slučaju podudaranja sa listama, kao i kod pravovremenog i potpunog izvještavanja nadležnih organa.

| Kategorija | MOTIV | NAMJERA |
|--|---|--|
| ML (Pranje novca) | Primarna motivacija je profit od kriminalnih aktivnosti – skrivanje izvora nezakonitih sredstava i uživanje profita u budućnosti. | Sakriti ilegalni novac. |
| FT (Finansiranje terorizma) | Motivacija je ideološka, a ne profitna – cilj je prikupljanje novca, legalno ili ilegalno, za izvođenje terorističkih akata. | Pronaći sredstva za finansiranje terorističkih djela. |
| PF (Finansiranje proliferacije oružja za WMD) | Fokus na aktivnosti finansiranja u vezi sa širenjem oružja za masovno uništenje (nuklearno, hemijsko, biološko). | Podržati proliferaciju oružja za masovno uništenje, često s političkim ili strateškim ciljevima. |

4. OBAVEZE FINANSIJSKIH I NEFINANSIJSKIH INSTITUCIJA I SVIH FIZIČKIH I PRAVNIH OSOBA

Smjernice se primjenjuju na sve obveznike u finansijskom i nefinansijskom sektoru, uključujući DNFBP, u mjeri u kojoj u okviru svoje djelatnosti uspostavljaju poslovne ili slične odnose, obavljaju transakcije, drže sredstva, upravljaju imovinom ili pružaju usluge koje mogu dovesti do raspolaganja sredstvima ili ekonomskim resursima.

Prema TFS Odluci, sva fizička i pravna lica u zemlji dužna su da, bez odlaganja i bez prethodne najave, zamrznju sredstva ili drugu imovinu označenih lica ili entiteta prema kojima je donesena odluka za zamrzavanje imovine od strane Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, odnosno od strane Vijeća sigurnosti UN-a.

Šta znači zamrzavanje, odnosno šta znači primjena mjera zabrane raspolaganja sredstvima i drugom imovinom označenih lica i subjekata?

Zamrzavanje znači sprečavanje ili ograničavanje korištenja, prenosa, transakcija, konverzije, izmjene, skrivanja, premještanja ili otuđenja označene imovine ili sredstava bez uticaja na vlasništvo nad njima.

Za subjekte koji podnose izvještaje, fraza "bez odlaganja i bez prethodne najave" ukazuje na to da se mjera zamrzavanja mora dogoditi odmah i bez obavještanja označene osobe da će se takva mjera uskoro poduzeti.

Definicija sredstava koja se zamrzavaju proširena je na:

- sva sredstva ili druga imovina u vlasništvu ili pod kontrolom označene osobe ili subjekta, a ne samo ona koja se mogu povezati s određenim terorističkim činom, zavjerom ili prijetnjom;
- ona sredstva ili druga imovina koja je u potpunom ili zajedničkom vlasništvu ili pod kontrolom, direktno ili indirektno, određenih osoba ili subjekata;
- sredstva ili druga imovina izvedena ili generirana iz sredstava ili druge imovine u vlasništvu ili pod direktnom ili indirektnom kontrolom određenih osoba ili subjekata; i/ili
- sredstva ili druga imovina osoba i subjekata koji djeluju u ime ili po nalogu određenih osoba ili subjekata.

Primjeri primjene mjera zamrzavanja:

Finansijskim institucijama je zabranjeno otvaranje računa ili pružanje finansijskih usluga pojedincima ili subjektima navedenim pod režimom sankcija Vijeća sigurnosti UN-a ili domaćom listom. Sve transakcije na zamrznutim računima moraju biti obustavljene dok je mjera

zamrzavanja na snazi. Osim toga, određenim pojedincima je zabranjeno primanje plaćanja putem platnih instrumenata, a gotovina im se ne može prenositi.

DNFBP treba odbiti svaki komercijalni odnos s određenom osobom. Na primjer, advokat može odbiti da potpiše ugovor o prijenosu imovine s označene osobe na drugu osobu.

5. ZABRANA STAVLJANJA NA RASPOLAGANJE SREDSTAVA OZNAČENIM OSOBAMA I PRAVNIM SUBJEKTIMA

Zabranjeno je stavljanje na raspolaganje bilo kakvih sredstava, imovine, ekonomskih resursa ili finansijskih i drugih srodnih usluga, direktno ili indirektno, u cijelosti ili zajednički, u korist označenih osoba i entiteta, subjekata u vlasništvu ili pod kontrolom, direktno ili indirektno, označenih osoba ili subjekata, te osoba i subjekata koji djeluju u ime ili po nalogu označenih osoba ili subjekata, osim ako nisu licencirani, ovlaštene ili na drugi način obaviješteni u skladu s relevantnom rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a.

Važno: Nakon što zamrznete imovinu ili sredstva označene osobe ili subjekta, dužni ste se suzdržati od pružanja bilo kakvih finansijskih ili drugih usluga ili sredstava ili druge imovine fizičkim osobama ili kolektivima, grupama, organizacijama i subjektima s liste u skladu s režimom sankcija Vijeća sigurnosti UN-a ili domaćom listom.

Obaveza zamrzavanja ne sprječava da se na zamrznute račune pripišu (1) kamate, dobit ili druga potraživanja koja dospijevaju po računu, ili (2) uplate koje dospijevaju po ugovorima, sporazumima ili drugim obavezama zaključenim prije datuma kada je račun postao predmet zamrzavanja. Pod uslovom da se svi takvi pripisani iznosi bez odgađanja zamrznu, na njih se primjenjuju iste zabrane raspolaganja kao i na ostala zamrznuta sredstva.

6. OBAVEZA IZVJEŠTAVANJA

Odmah, a najkasnije u roku od dvadeset četiri sata od zamrzavanja sredstava ili druge imovine, osoba koja je izvršila zamrzavanje dužna je da o tome podnese izvještaj Ministarstvu sigurnosti Bosne i Hercegovine.

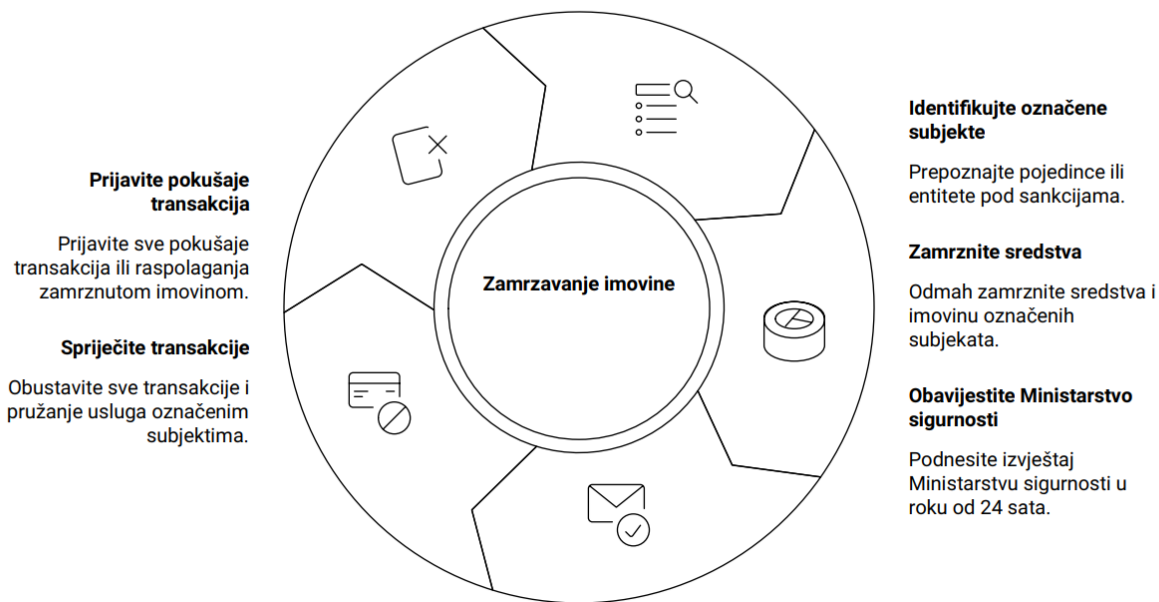
Potrebno je da uzmete u obzir da pored obavještavanja Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine o zamrzavanju sredstava ili druge imovine, Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine je potrebno obavjestiti i pokušaju transakcije ili bilo kakvom pokušaju raspolaganja zamrznutom imovinom.

Bilo da je riječ o izvještaju o zamrzavanju sredstava, pokušanoj transakciji, ili pokušaju raspolaganja imovinom, prijavljujete putem obrasca, koji je u Aneksu ovih smjernica na:

- ❖ **Email: restriktivne.mjere@msb.gov.ba**
- ❖ **Ukoliko je riječ o pismenoj prijavi, koristite adresu: Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine, Trg Bosne i Hercegovine 1, 71 000 Sarajevo**
- ❖ **Telefona za hitne konsultacije – 00 387 33 492 708**

Molimo vas da uzmete u obzir da putem istih gore navedenih adresa, možete ostvariti kontakt sa Ministarstvom sigurnosti Bosne i Hercegovine, u vezi svih dodatnih potrebnih informacija, koje se tiču ovih Smjernica, odnosno provedbe TFS Odluke.

Ciklus zamrzavanja imovine



- Nije dozvoljeno odlagati provedbu mjere, niti čekati dodatna pojašnjenja, ako postoji podudaranje ili razumna osnova da podudaranje postoji, jer svako kašnjenje omogućava raspolaganje sredstvima.
- Nije dozvoljeno izvršiti transakciju niti omogućiti pokušaj raspolaganja sredstvima ili drugom imovinom, uključujući djelimična plaćanja, povrate, preknjižavanja, konverzije valuta ili prenos na povezane račune.
- Nije dozvoljeno staviti sredstva ili drugu imovinu na raspolaganje označenom licu ili subjektu, direktno ili indirektno, uključujući kroz treća lica, stvarne vlasnike, punomoćnike, povezane subjekte i posrednike.
- Nije dozvoljeno zatvoriti račun, isplatiti preostala sredstva, prenijeti sredstva na drugi račun ili izmijeniti ugovorni odnos na način koji omogućava prikrivanje kontrole ili vlasništva.
- Nije dozvoljeno upozoriti klijenta ili treće lice da se provodi provjera podudaranja ili da je upućena obavijest Ministarstvu sigurnosti Bosne i Hercegovine, osim u mjeri u kojoj je to nužno za tehničko izvršenje mjere i ne ugrožava njen efekat.
- Nije dozvoljeno osloniti se samo na podudaranje imena. Potrebno je provjeriti identifikatore i dokumentovati provjeru, jer pogrešna procjena vodi do nezakonitog raspolaganja ili do neopravdanog ograničenja prava trećih lica.
- Nije dozvoljeno zaključiti da se radi o lažno pozitivnom podudaranju bez pisanog obrazloženja, izvora provjere i potpisa odgovorne osobe.
- Nije dozvoljeno završiti postupanje bez evidencije vremena, donesene odluke i poduzetih radnji, jer bez takvih tragova nije moguće dokazati pravilno postupanje u nadzoru ili reviziji.

| Uporedni pregled obaveza prijave sumnjive transakcije (STR) i postupanja kod pozitivnog poklapanja sa sankcionom listom | | |
|--|--|--|
| KRITERIJ | PRIJAVA SUMNJIVE TRANSAKCIJE (STR) – ML/TF | POZITIVNO POKLAPANJE SA SANKCIONOM LISTOM (POSITIVE MATCH) |
| Osnovni koncept | Obavješćavanje FIU o sumnji na pranje novca ili finansiranje terorizma | Identifikacija osobe ili entiteta koji se nalazi na listi sankcionisanih osoba |
| Pravni osnov | Zakon o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti | Propisi o provođenju ciljanih finansijskih sankcija (UN, EU ili nacionalne liste) |
| Razlog prijave | Postoji sumnja da je transakcija ili aktivnost povezana sa kriminalnim prihodima ili finansiranjem terorizma | Identitet klijenta, vlasnika ili druge osobe poklapa se sa osobom sa sankcione liste |
| Nivo sigurnosti | Zasniva se na sumnji ili indikacijama, nije potreban dokaz | Zasniva se na potvrđenom identitetu osobe sa sankcione liste |
| Okidač za postupanje | Sumnjiva transakcija, neobično ponašanje klijenta, indikatori pranja novca ili TF | Provjera sankcionih lista pokazuje podudaranje sa označenom osobom ili entitetom |
| Institucija kojoj se prijavljuje | Finansijsko-obavještajni odjel (FIU) | Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine |
| Mjere koje se preduzimaju | Dostavlja se izvještaj o sumnjivoj transakciji, transakcija se može privremeno odgoditi | Sredstva se blokiraju ili se zabranjuje raspolaganje sredstvima u skladu sa sankcijama |
| Cilj mehanizma | Otkrivanje i istraga pranja novca i finansiranja terorizma | Sprečavanje korištenja finansijskog sistema od strane sankcionisanih osoba |
| Vrsta obaveze | Obaveza izvješćavanja o sumnji | Obaveza identifikacije i neposredne primjene sankcija |
| Primjer | Klijent vrši više neuobičajenih uplata bez jasnog ekonomskog razloga | Klijent u banci ima isto ime, datum rođenja i druge identifikacione podatke kao osoba sa UN 1267 liste |

7. PROVJERA (Screening)

U kontekstu TFS Odluke, provjera ili screening je sistemska provjera podataka o klijentima, stvarnim vlasnicima, povezanim licima i drugim relevantnim stranama, kao i podataka o transakcijama, u odnosu na primjenjive liste sankcija i restriktivnih mjera, s ciljem da se otkrije, spriječi i upravlja rizikom kršenja sankcija, odnosno mjera zamrzavanja.

Član 14. stav 1. TFS Odluke: *“Svako fizičko ili pravno lice dužno je da prilikom obavljanja svoje djelatnosti utvrdi da li ima poslovni ili sličan odnos sa označenim licem ili entitetom, prema kojem je donesena odluka za zamrzavanje imovine od strane Vijeća ministara Bosne i Hercegovine u skladu sa čl. 6. i 7. ove odluke, odnosno Vijeća sigurnosti UN-a iz člana 11. ove Odluke.”*

Drugim riječima, provjera podrazumijeva poređenje informacija prikupljenih o pojedincu, organizaciji, proizvodu ili usluzi sa listama sankcija. Podaci se ispituju i procjenjuju kada provjera rezultira upozorenjem.

Ciljevi provjere?

a. Označene osobe i subjekti:

- ♣ Osobe i subjekti koje je naveo VSUN u režimima povezanim s finansiranjem terorizma, na primjer prema Rezoluciji VSUN 1267/1989 za ISIL i Al-Qa'idu i 1988 za talibane.
- ♣ Osobe i subjekti koje je naveo VSUN u režimima povezanim s finansiranjem proliferacije oružja za masovno uništenje, na primjer prema režimu 1718 (DNRK) i režimu 2231 (Iran), uključujući lica i entitete označene zbog uloge u zabranjenim programima, nabavkama, transferima ili finansijskoj podršci.
- ♣ Osobe i subjekti povezani s označenim pojedincima ili subjektima, uključujući dioničare, stvarne vlasnike, korisnike, ovlaštene osobe, posrednike i poslovne partnere, kada postoji veza sa označenim licem ili zabranjenom aktivnošću.
- ♣ Lica i entiteti, pravna lica, subjekti i organizacije prema kojima je Vijeće ministara Bosne i Hercegovine donijelo odluku o zamrzavanju sredstava zbog njihove povezanosti sa terorizmom i finansiranjem terorizma, te zbog povezanosti sa finansiranjem proliferacije oružja za masovno uništenje, u skladu s domaćim mehanizmom.

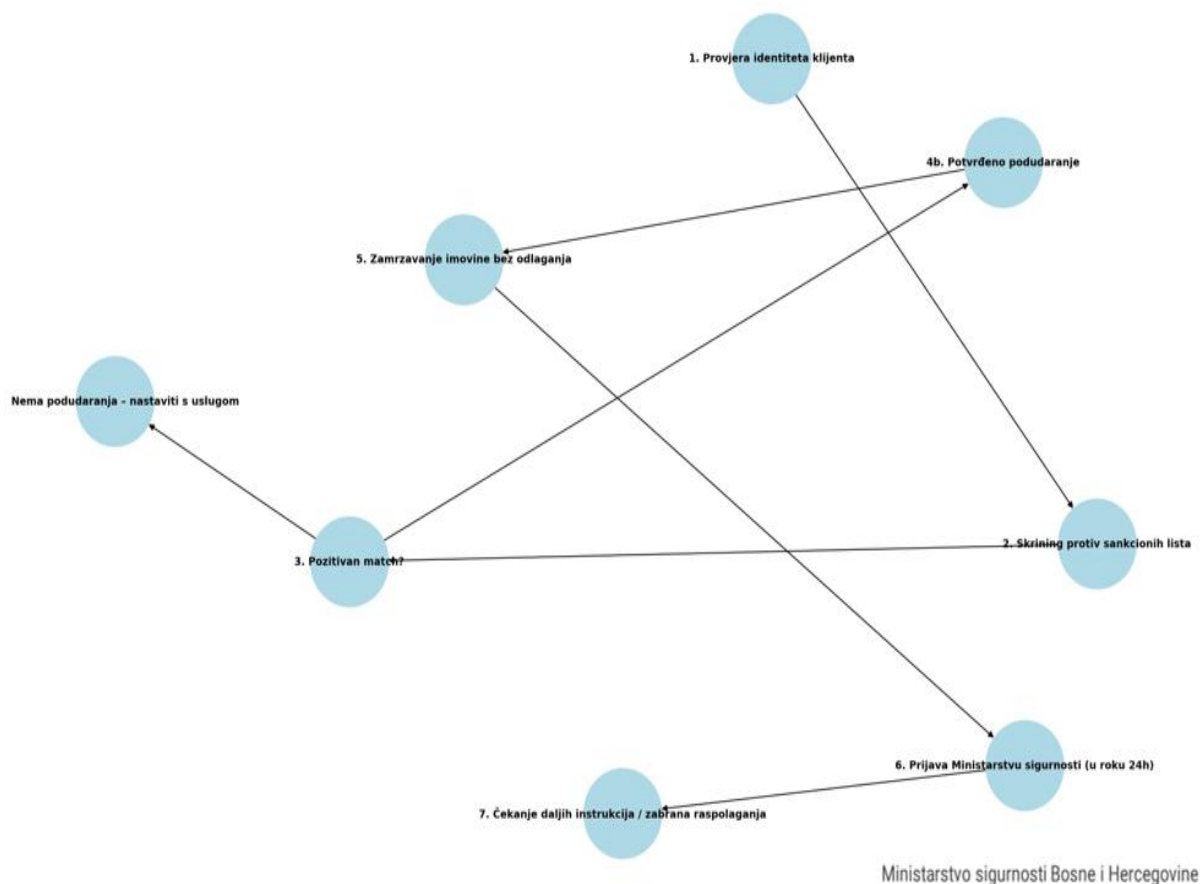
b. Stvarni vlasnici:

- ♣ Osobe koje posjeduju ili kontroliraju, direktno ili indirektno, značajan udio u subjektu koji se nalazi na listi sankcija, bilo u režimima TF ili PF.
- ♣ Osobe koje ostvaruju kontrolu kroz upravljačka prava, ugovorne aranžmane, punomoći ili druge oblike faktičke kontrole nad subjektima koji su označeni ili koji djeluju u njihovo ime.
- ♣ Skrивene ili slojevite vlasničke strukture treba ispitati, posebno kada se pojavljuju indikatori paravan kompanija, nominalnih direktora, posredničkih jurisdikcija ili čestih promjena vlasništva i uprave, što je čest obrazac u PF nabavnim mrežama.

c. Partneri i mreže:

- ♣ Bliski saradnici, predstavnici i posrednici koji djeluju u ime označenih pojedinaca ili subjekata, uključujući agente za nabavku, trgovačke posrednike, logističke posrednike i druge facilitatora.
- ♣ Grupe, organizacije i poslovne mreže koje direktno ili indirektno podržavaju ili olakšavaju terorizam i finansiranje terorizma, čak i kada nisu direktno navedene.
- ♣ Mreže koje podržavaju proliferaciju i finansiranje proliferacije, uključujući subjekte koji učestvuju u nabavci, transportu, osiguranju, finansiranju, posredovanju i prikrivanju krajnjeg korisnika ili krajnje namjene osjetljive robe i tehnologija, čak i kada nisu direktno navedeni, ako postoje informacije ili indikatori o vezi sa zabranjenim programima ili označenim licima.

Dijagram toka - Zamrzavanje imovine kod notara



Baze podataka subjekata koji podnose izvještaje trebale bi se provjeriti u odnosu na najnovije nacionalne i međunarodne liste. Prije uspostavljanja bilo kakvih poslovnih odnosa ili obavljanja transakcija s njima, ove baze podataka trebale bi sadržavati informacije o klijentima, direktorima i agentima, kao i imena stvarnih vlasnika, strana uključenih u bilo kakve transakcije i pojedinaca ili subjekata koji imaju direktne ili indirektne veze s označenim osobama.

Provjera se obavlja u sljedećim okolnostima:

- a. Nakon bilo kakvih ažuriranja režima sankcija Vijeća sigurnosti UN-a ili domaćih lista. U takvim slučajevima, provjera se mora provesti odmah i bez odlaganja kako bi se osiguralo poštivanje provedbe mjera zamrzavanja bez odlaganja (u roku od 24 sata);
- b. Prije uključivanja novih klijenata;
- c. Nakon procedure "Upoznaj svog klijenta" ili promjena u informacijama o klijentu; ili
- d. Prije obrade bilo koje transakcije.

7.1. KAKO IDENTIFIKOVATI PODUDARANJE RADI PRIMJENE CILJANIH FINANSIJSKIH SANKCIJA?

Sve finansijske institucije i DNFBP dužni su da kontinuirano, a najmanje jednom dnevno, provjeravaju svoje klijente, potencijalne klijente, stvarne vlasnike i transakcije radi utvrđivanja mogućeg podudaranja sa UN Listom i domaćom listom donesenom na osnovu rezolucije 1373.

Liste sankcija sadrže podatke koji pomažu identifikaciju označenih fizičkih i pravnih lica. Screening obično obuhvata provjeru imena i identifikatora (npr. aliasi, datum rođenja, broj pasoša, adrese) i provjeru transakcija (npr. platilac, primalac, posrednici, banke posrednice, država, brodovi, druge oznake) kako bi se uočila moguća podudaranja i pokrenuo postupak provjere, eskalacije i postupanja u skladu sa propisima.

Pošto su mnoga imena česta, sistem provjere često generiše više mogućih podudaranja. To samo po sebi ne znači da je lice ili subjekt sa kojim poslužete označeno lice ili subjekt.

Kada utvrdite moguće podudaranje, odmah obustavite transakciju ili uspostavljanje poslovnog odnosa dok ne izvršite provjeru i ne utvrdite status podudaranja. Provjeru vršite na osnovu

podataka kojima već raspolazete kroz dubinsku analizu klijenta i drugih raspoloživih pouzdanih informacija.

Minimalni standard provjere identiteta kod mogućeg podudaranja

1. Uporedite ime sa svim dostupnim varijacijama, uključujući alias, transliteracije i skraćenice.
2. Provjerite najmanje dva nezavisna identifikatora, gdje je primjenjivo: datum rođenja, mjesto rođenja, državljanstvo, broj ličnog dokumenta ili pasoša, adresa, porezni broj, matični broj, broj računa, registracijski broj pravnog lica, naziv i sjedište.
3. Za pravna lica provjerite stvarnog vlasnika, ovlaštene osobe, članove uprave, potpisnike, povezane osobe i povezana društva.
4. Usporedite geografske i sektorske elemente, gdje je primjenjivo: država, grad, djelatnost, roba, ruta, treće strane.
5. Provjeru završite pisanom internom zabilješkom koja navodi: koji su podaci provjereni, na kojim izvorima, ko je donio odluku i u koje vrijeme.

U praksi razlikujte tri ishoda provjere:

1. Potencijalno podudaranje.

Postoji podudaranje jednog ili više podataka iz vaših evidencija sa podacima na UN Listi ili domaćoj listi. U ovoj fazi postupate oprezno, privremeno obustavljate transakciju i provodite dodatnu provjeru identiteta.

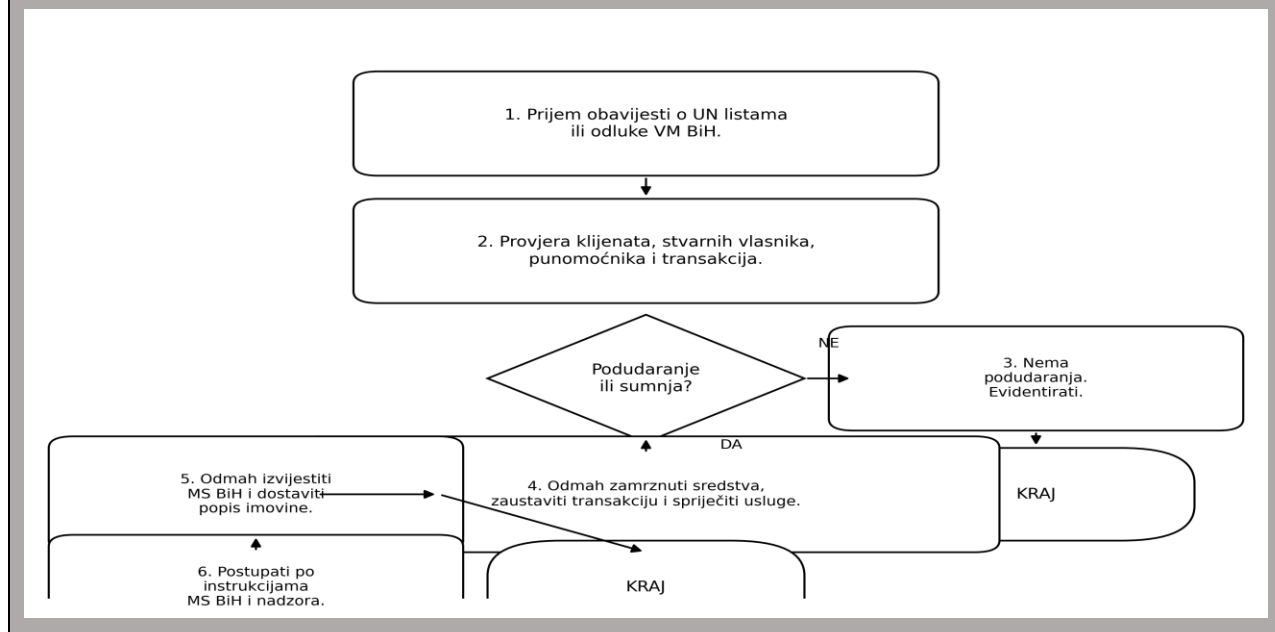
2. Potvrđeno podudaranje.

Potencijalno podudaranje se potvrdi kao označeno lice ili subjekt, ili postoji sumnja ili indikacija da se radi o označenom licu ili subjektu i ne možete otkloniti tu sumnju. U tom slučaju primjenjujete mjeru iz TFS Odluke bez odgađanja, ne stavljate sredstva i usluge na raspolaganje označenom licu ili subjektu, i bez odgađanja obavještavate Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine i nadležni nadzorni organ, u skladu s Odlukom.

3. Lažno pozitivno podudaranje.

Provjerom utvrdite da lice ili subjekt nije označeno lice ili subjekt. U tom slučaju nastavite poslovni odnos ili transakciju redovnim tokom. Sačuvajte dokaz o provedenoj provjeri i razlozima zbog kojih ste isključili podudaranje, u skladu sa pravilima čuvanja dokumentacije.

Kratki tok postupanja (operativni koraci)



8. INFORMACIJE O OZNAČENOJ OSOBI I ENTITETU

8.1.1. LISTA VIJEĆA SIGURNOSTI UN-a

Bosna i Hercegovina, u skladu s TFS Odlukom, provodi ciljane finansijske sankcije prema licima i entitetima koje je označilo Vijeće sigurnosti UN. U dijelu finansiranja terorizma, mjere se primjenjuju na oznake u okviru režima 1267/1989/2253 (ISIL i Al-Qa'ida) i režima 1988 (Talibani), zajedno sa sljedećim rezolucijama koje uređuju ove režime. Oznake obuhvataju pojedince, grupe, pravna lica i druge subjekte povezane s navedenim organizacijama, uključujući one koji djeluju u njihovo ime ili po njihovom nalogu, te subjekte koje oni posjeduju ili kontrolišu.

U dijelu finansiranja proliferacije oružja za masovno uništenje, mjere se primjenjuju na oznake i zahtjeve koji proizlaze iz režima 1718 (DNRK) i režima 2231 (Iran), zajedno sa sljedećim rezolucijama koje su razvile i pooštrevale ove režime. To u praksi zahtijeva da se spriječi raspolaganje sredstvima i ekonomskim resursima označenih lica i entiteta, te da se zabrani stavljanje sredstava, ekonomskih resursa i usluga na raspolaganje, direktno ili indirektno, kada je to obuhvaćeno relevantnim režimom.

Korištenje javne tražilice liste označenih lica na internet stranici Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine

Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine na svojoj internet stranici omogućava javnu pretragu liste označenih lica na koja se primjenjuju sankcije Ujedinjenih nacija. Tražilica je povezana sa Konsolidovanim listom Vijeća sigurnosti Ujedinjenih nacija i omogućava provjeru da li se određeno fizičko ili pravno lice nalazi na listi osoba, grupa ili subjekata prema kojima se primjenjuju mjere ciljanih finansijskih sankcija. Poseban kvalitet ove tražilice je njena dostupnost na jezicima u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini, kao i na engleskom jeziku.

Tražilica predstavlja praktičan alat za početnu provjeru mogućeg poklapanja imena fizičkog lica ili naziva pravnog lica sa podacima iz UN konsolidovane liste. Sistem je tehnički povezan sa ovom listom i automatski se ažurira dva puta dnevno, čime se korisnicima osiguravaju ažurni podaci o osobama i subjektima koji su predmet sankcija Ujedinjenih nacija. Pri korištenju tražilice potrebno je uzeti u obzir moguće varijacije u pisanju imena ili naziva.

Ako pretraga pokaže moguće poklapanje sa označenim licem ili subjektom, obveznik je dužan izvršiti dodatnu provjeru dostupnih identifikacionih podataka, uključujući datum rođenja, mjesto rođenja, državljanstvo ili druge relevantne podatke. Ako se utvrdi da se radi o označenom licu ili subjektu, obveznik je dužan bez odlaganja spriječiti raspolaganje sredstvima ili drugom imovinom i o tome odmah obavijestiti Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine. Javna tražilica je važan pomoćni alat, posebno za subjekte koji ne raspolažu vlastitim sistemima za automatsku provjeru sankcionih lista.

Tražilica za javnu pretragu liste označenih lica na koja se primjenjuju sankcije Ujedinjenih nacija:

<https://aml-cft.msb.gov.ba/pretrazivanje-liste-oznacениh-lica/>

8.1.2. DIREKTNA PROVJERA UN KONSOLIDOVANE LISTE

U slučaju da javna tražilica liste označenih lica na internet stranici Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine privremeno nije dostupna, obveznici mogu koristiti Konsolidovanu listu Vijeća

sigurnosti Ujedinjenih nacija koja je javno dostupna na internet stranici Ujedinjenih nacija. Na ovoj listi se nalaze svi pojedinci, grupe i subjekti povezani sa Al-Kaidom, ISIL-om i Talibanima, kao i osobe i subjekti obuhvaćeni režimima sankcija 1718 (Demokratska Narodna Republika Koreja) i 2231 (Iran), koje je označilo Vijeće sigurnosti Ujedinjenih nacija.

Konsolidovana lista dostupna je na sljedećem linku:

<https://main.un.org/securitycouncil/en/content/un-sc-consolidated-list>

Lista se redovno ažurira i može se preuzeti u više formata, uključujući XML, PDF i HTML, što omogućava finansijskim institucijama i drugim pravnim licima da podatke integrišu u svoje interne sisteme za provjeru klijenata i transakcija.

Dodatne informacije o promjenama u režimima sankcija, uključujući nova označavanja, izmjene podataka i uklanjanje sa liste, dostupne su i na internet stranici Ujedinjenih nacija na kojoj se objavljuju saopštenja za javnost Vijeća sigurnosti:

<https://press.un.org/en/content/security-council/press-release>

8.1.3. LICA I ENTITETI, PRAVNA LICA, SUBJEKTI I ORGANIZACIJE PREMA KOJIMA JE VIJEĆE MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE DONIJELO ODLUKU O ZAMRZAVANJU SREDSTAVA ZBOG NJIHOVE POVEZANOSTI SA TERORIZMOM I FINANSIRANJEM TERORIZMA

U skladu sa Odlukom o načinu provođenja ciljanih finansijskih sankcija Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda povezanih sa finansiranjem terorizma i finansiranjem širenja oružja za masovno uništenje, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine može donijeti odluku o zamrzavanju sredstava, imovine i drugih ekonomskih resursa fizičkih i pravnih lica, subjekata, organizacija i grupa za koje postoje osnovi sumnje da su uključeni u terorističke aktivnosti ili finansiranje terorizma.

Odluka se može donijeti na prijedlog ovlaštenih organa Bosne i Hercegovine ili na zahtjev druge države, ukoliko postoje osnovi sumnje da lice ili subjekt: učestvuje u izvršenju terorističkog akta, finansira terorizam, pruža podršku terorističkoj organizaciji ili djeluje u ime ili pod kontrolom

takvih lica ili organizacija. Odluka se donosi bez prethodne najave označenom licu i proizvodi pravno dejstvo odmah nakon donošenja.

Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine vodi listu lica, entiteta, pravnih lica, subjekata i organizacija prema kojima je Vijeće ministara Bosne i Hercegovine donijelo odluku o zamrzavanju sredstava. Lista se objavljuje na internet stranici Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine i redovno se ažurira.

Lista označenih lica dostupna je na sljedećoj internet stranici:

<https://aml-cft.msb.gov.ba>

Finansijske institucije, određena nefinansijska preduzeća i profesije, kao i sva druga fizička i pravna lica dužni su redovno provjeravati ovu listu prilikom uspostavljanja poslovnog odnosa, provođenja transakcija i tokom trajanja poslovnog odnosa.

U slučaju podudaranja sa licem ili subjektom sa ove liste, obveznici su dužni bez odgađanja primijeniti mjere zamrzavanja sredstava i druge imovine, spriječiti stavljanje sredstava i ekonomskih resursa na raspolaganje označenom licu ili subjektu, te o tome bez odlaganja obavijestiti Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine u skladu sa procedurama propisanim ovim Smjernicama.

9. PERIOD ZAMRZAVANJA

Sredstva i druga imovina moraju ostati zamrznuti, a zabrana stavljanja na raspolaganje sredstava i druge robe ili usluga ostaje na snazi sve dok se osoba ili entitet ne uklone sa liste sankcija Vijeća sigurnosti UN-a ili sa domaće liste.

10. IZUZECI OD ZAMRZAVANJA

TFS Odluka predviđa izuzetke i posebne režime koji omogućavaju ograničeno raspolaganje ili postupanje sa sredstvima koja su pod mjerom zamrzavanja, u ovim slučajevima:

- Korištenje zamrznutih sredstava za pokriće osnovnih troškova za lice ili entitet označen na UN listi, nakon podnošenja zahtjeva Ministarstvu sigurnosti, koje zahtjev dostavlja nadležnom komitetu Vijeća sigurnosti UN, uz pravilo roka od 48 sati za negativnu odluku komiteta, nakon čega Ministarstvo izdaje rješenje o odobrenju raspolaganja za osnovne troškove pod uslovima koje odredi.
- Korištenje zamrznutih sredstava za pokriće vanrednih troškova za lice ili entitet označen na UN listi, kroz postupanje nadležnog komiteta Vijeća sigurnosti UN po zahtjevu za izuzeće.
- Korištenje zamrznutih sredstava za pokriće osnovnih ili vanrednih troškova kada je zamrzavanje određeno odlukom Vijeća ministara BiH, na osnovu zahtjeva podnesenog Ministarstvu sigurnosti, uz donošenje rješenja i određivanje uslova od strane Ministarstva sigurnosti.
- Dodavanje kamata ili drugih prihoda na zamrznute račune, te dodavanje plaćanja dospjelih po ugovorima, sporazumima ili obavezama zaključenim prije zamrzavanja, uz uslov da se tako dodana sredstva odmah tretiraju kao zamrznuta.
- Zaštita prava trećih lica koja su postupala u dobroj vjeri, te restitucija za lice koje nije obuhvaćeno mjerom zamrzavanja, ako ima pravo stečeno prije zamrzavanja koje je potvrđeno pravosnažnom sudskom odlukom u postupku pokrenutom prije izricanja mjere.
- Deblokiranje sredstava ili druge imovine kada je do zamrzavanja došlo zbog greške, jer lice ili entitet ima isto ili slično ime kao označeno lice ili entitet, nakon što se utvrdi da podnosilac zahtjeva nije označeno lice ili entitet.
- Odmrzavanje, odnosno ukidanje ili prestanak važenja odluke o zamrzavanju, kada prestanu razlozi za zamrzavanje ili kada pogođeno lice traži ukidanje odluke uz obrazloženje da ne ispunjava kriterije za označavanje.

Ministarstvom sigurnosti Bosne i Hercegovine će izdati ovlaštenje i pismeno obavijestiti subjekt koji podnosi izvještaj u slučaju bilo kakvog izuzeća koje je gore navedeno. Drugim riječima, subjektu koji podnosi izvještaj je zabranjeno vraćanje zamrznutih sredstava ili imovine određenoj osobi ili subjektu bez ovlaštenja Ministarstvom sigurnosti Bosne i Hercegovine za odobravanje izuzeća.

Praktičan primjer:

Situacija

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine donijelo je odluku o zamrzavanju sredstava prema fizičkom licu A zbog povezanosti sa finansiranjem terorizma. Banka u kojoj lice A ima račun već je provela mjeru zamrzavanja i račun je blokiran za raspolaganje sredstvima. Lice A dolazi u banku i traži da sa računa izvrši bezgotovinsko plaćanje računa za komunalne usluge.

Situacija 1. Lice ima odobrenje Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine za osnovne troškove

Lice A dostavlja banci rješenje Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine kojim je odobreno korištenje određenog iznosa zamrznutih sredstava za pokriće osnovnih troškova. U rješenju su navedeni svrha plaćanja, maksimalni iznos i period na koji se odobrenje odnosi.

Banka postupa na sljedeći način:

- Prvo, banka provjerava autentičnost rješenja i utvrđuje da li se ono odnosi na klijenta i račun na kojem se primjenjuje mjera zamrzavanja.
- Drugo, banka provjerava da li je traženo plaćanje u skladu sa uslovima iz rješenja Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine, uključujući svrhu plaćanja, odobreni iznos i period važenja odobrenja.
- Treće, banka izvršava bezgotovinsko plaćanje direktno prema pružaocu komunalne usluge ili drugom primaocu plaćanja, isključivo u okviru odobrenog iznosa i za namjenu navedenu u rješenju.
- Četvrto, banka vodi evidenciju o izvršenoj transakciji i zadržava kopiju rješenja Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine kao dokaz o zakonitom postupanju.

Preostala sredstva na računu i dalje ostaju zamrznuta.

Situacija 2. Lice A želi da plati komunalije sa svog zamrznutog računa, ali nema odobrenje Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine

Lice A dolazi u banku i traži da sa svog računa, na kojem se primjenjuje mjera zamrzavanja, plati račun za komunalije. Lice A ne posjeduje rješenje Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine kojim je odobreno korištenje zamrznutih sredstava za osnovne troškove.

Banka postupa na sljedeći način:

- Prvo, banka utvrđuje da se zahtjev odnosi na raspolaganje sredstvima sa zamrznutog računa i da za traženo plaćanje ne postoji odobrenje Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine.
- Drugo, banka odbija izvršenje platnog naloga, jer nije dozvoljeno korištenje zamrznutih sredstava bez prethodnog odobrenja Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine.
- Treće, banka obavještava klijenta da zahtjev za korištenje zamrznutih sredstava za osnovne troškove podnosi Ministarstvu sigurnosti Bosne i Hercegovine, uz odgovarajuću dokumentaciju kojom se opravdava traženo plaćanje.
- Četvrto, banka bez odgađanja obavještava Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine o pokušaju raspolaganja zamrznutim sredstvima i dostavlja relevantne informacije o pokušanoj transakciji.
- Peto, banka nastavlja primjenjivati mjeru zamrzavanja i ne vrši nikakvu isplatu, transfer niti drugo raspolaganje sredstvima sa računa.

Situacija 3. Lice A dolazi sa gotovinom u banku da plati komunalije

Lice A dolazi u banku sa gotovinom i traži da izvrši uplatu računa za komunalije. Banka utvrđuje da se radi o licu na koje se primjenjuje mjera zamrzavanja.

Banka postupa na sljedeći način:

- Prvo, banka odbija prijem gotovine radi izvršenja uplate komunalnog računa, jer označeno lice ne smije raspolagati sredstvima niti koristiti sredstva za plaćanja bez odobrenja Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine, kada je riječ o dozvoljenom izuzeću.
- Drugo, banka obavještava klijenta da ni gotovinsko plaćanje komunalija nije dozvoljeno bez prethodnog odobrenja Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine za korištenje sredstava za osnovne troškove.

- Treće, banka upućuje klijenta da zahtjev za odobrenje izuzeća za osnovne troškove podnese Ministarstvu sigurnosti Bosne i Hercegovine.
- Četvrto, banka bez odgađanja obavještava Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine o pokušaju gotovinskog plaćanja i dostavlja relevantne podatke o licu, iznosu i namjeni plaćanja.
- Peto, banka evidentira događaj u svojim internim evidencijama i nastavlja primjenjivati mjeru zamrzavanja u skladu sa zakonom, podzakonskim aktima i internim procedurama.

Banka ili drugi obveznik nikada ne smije omogućiti raspolaganje zamrznutim sredstvima bez pisanog odobrenja Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine. Svako plaćanje iz zamrznutih sredstava dozvoljeno je isključivo ako postoji formalno rješenje o izuzeću i samo u okviru uslova navedenih u tom rješenju.

11. ZA PROVEDBU TFS

Ovo poglavlje daje praktične zahtjeve za internu organizaciju i operativnu spremnost za provedbu ciljanih finansijskih sankcija, tako da postupanje bude brzo, dosljedno i dokazivo. Mjere iz tačaka 11.1. do 11.8. treba bi bilo potrebno integrisati u postojeći AML/CFT program, interne politike i procedure, sistem unutrašnjih kontrola i operativne radne upute. Provedbu TFS treba vezati za postojeće procese identifikacije i praćenja klijenata, upravljanja transakcijama, isplata i vođenja evidencija, kako bi se izbjegli paralelni procesi i kašnjenja. Interna organizacija, lanac eskalacije i IT rješenja trebaju omogućiti postupanje bez odgađanja, uz jasnu odgovornost i zamjenu u odsustvu. Funkcionisanje ovih mjera treba redovno provjeravati kroz interne kontrole i obuke, kako bi se uočeni nedostaci otklonili prije nadzora ili stvarnog slučaja.

Interna procedura mora jasno odrediti: ko odlučuje o eskalaciji i obustavi, ko kontaktira Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine, koji su rokovi u minutama i satima, koji podaci se provjeravaju, kako se postupa sa pokušajima transakcija, kako se čuva dokaz o provjeri, ko komunicira sa klijentom i šta se smije, a šta ne smije saopštiti.

11.1. Imenovana odgovorna osoba

Za provedbu ciljanih finansijskih sankcija potrebno je imenovati odgovornu osobu ili funkciju koja vodi postupanje u svakodnevnom radu. Ta odgovorna osoba mora imati jasno data ovlaštenja da odmah pokrene hitne interne radnje, uključujući obustavu transakcije, blokadu isplata i druge mjere potrebne za zamrzavanje, bez odgađanja i bez prethodne najave označenom licu. U organizaciji treba unaprijed odrediti zamjenu za slučaj odsustva, uz jednaka ovlaštenja i dostupnost. Linija izvještavanja prema upravi ili rukovodstvu treba biti direktna, kako bi se odluke donosile brzo i uz jasnu dokumentaciju. Odgovorna osoba mora imati pristup relevantnim sistemima i evidencijama, posebno podacima o klijentima, stvarnom vlasništvu, punomoćnicima, transakcijama i isplatama. Također je važno razdvojiti operativne zadatke, kao što su screening i obrada upozorenja, od kontrolnih zadataka, kao što su odobravanje postupanja po podudaranju i provjera kvaliteta evidencija, u skladu s internim modelom upravljanja rizicima.

11.2. Definisan kanal prijema obavijesti i hitne interne eskalacije

Potrebno je uspostaviti jedinstven i pouzdan kanal za prijem obavijesti o izmjenama UN listi i domaćih odluka, uključujući obavijesti nadzornih ili samoregulatornih organa, te objave i informacije Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine. Kanal treba biti organizovan tako da se obavijest zaprimi, evidentira i odmah proslijedi odgovornoj osobi za TFS, bez zastoja. Interna eskalacija mora biti definisana i za radno vrijeme i van radnog vremena, uključujući dežurni kontakt, listu telefona i redoslijed obavještavanja ključnih funkcija, kao što su compliance, operativa, IT, isplate i poslovnice. Svaka izmjena liste treba se tretirati kao hitna, jer provedba mjera zavisi od postupanja bez odgađanja. Prijem i prosljeđivanje obavijesti mora ostaviti dokaz, kroz zapisnik, elektronski trag ili drugi oblik potvrde. Kada se koriste automatizovani alati, potrebno je ugraditi alarmni mehanizam koji odmah signalizira promjene listi i zahtijeva pregled od strane odgovorne osobe.

11.3. Definisane tačke provjere lista

Tačke u kojima se provodi screening moraju biti unaprijed određene i prilagođene prirodni poslovanja i rizicima. U praksi screening treba provoditi najmanje u četiri situacije: prije

uspostavljanja poslovnog odnosa ili pružanja usluge, pri svakoj promjeni ključnih podataka o klijentu ili stvarnom vlasniku, prije izvršenja transakcije ili isplate, te odmah po ažuriranju UN lista ili donošenju domaće odluke. Provjera treba obuhvatiti klijente, stvarne vlasnike, punomoćnike, zakonske zastupnike, ovlaštene osobe, povezane strane kada su relevantne, kao i strane u transakciji, uključujući platioca, primaoca, posrednike, banke posrednice i druge identifikatore. Potrebno je definisati minimalni skup identifikatora za provjeru, kao što su ime i prezime, alias, datum rođenja, državljanstvo, broj identifikacionog dokumenta, adresa i drugi dostupni podaci koji pomažu pouzdanoj identifikaciji. Kvalitet screeninga zavisi od ažurnosti podataka, pa je neophodno redovno usklađivanje i čišćenje baza, kako bi se smanjili lažni pozitivni rezultati i rizik propuštanja podudaranja. Pravila pretraživanja i pragovi podudaranja trebaju biti dokumentovani, uključujući način postupanja kod djelomičnih podudaranja i obavezu dodatne provjere prije zaključka.

11.4. Definirano postupanje kod podudaranja, uključujući obustavu transakcije i zamrzavanje

Postupanje kod podudaranja mora biti unaprijed opisano i primjenjivo odmah kada screening generiše podudaranje ili osnovanu sumnju. Prvi operativni korak je obustava transakcije ili isplate i sprečavanje raspolaganja sredstvima ili ekonomskim resursima, bez obavještanja klijenta o razlozima koji se odnose na TFS. Odgovorna osoba za TFS odmah provjerava podudaranje koristeći dostupne identifikatore, kako bi razlikovala pozitivno podudaranje od lažno pozitivnog rezultata. Kada se podudaranje potvrdi, ili kada i nakon provjere ostane osnovana sumnja, mjere zamrzavanja i zabrana pružanja usluga provode se bez odgađanja, uključujući zabranu stavljanja sredstava i usluga na raspolaganje direktno ili indirektno. Mjera mora obuhvatiti sve relevantne proizvode i kanale, uključujući račune, sefove, depozite, platne instrumente, kreditne odnose, osiguranje, ulaganja i druge oblike imovine ili ekonomskih resursa koji su pod kontrolom. Zamrzavanje ostaje na snazi dok traje označavanje, a dalje postupanje se provodi po instrukcijama Ministarstva sigurnosti i nadzornih organa. Ako se utvrdi da je rezultat lažno pozitivan, poslovni odnos ili transakcija se nastavlja, ali uz obavezno evidentiranje razloga i dokaza na osnovu kojih je isključen status označenog lica.

11.5. Definirano izvještavanje Ministarstvu sigurnosti Bosne i Hercegovine i evidencija dostavljanja

O zamrzavanju sredstava ili druge imovine, kao i o pokušaju transakcije ili pokušaju raspolaganja zamrznutom imovinom, potrebno je odmah izvijestiti Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine. Za izvještavanje se koristi propisani obrazac iz aneksa smjernica, a prijava se dostavlja elektronski na restriktivne.mjere@msb.gov.ba ili pismeno na adresu Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine, Trg Bosne i Hercegovine 1, 71 000 Sarajevo. Za hitne konsultacije koristi se telefon 00387 33 492708, uz naknadnu pisanu ili elektronsku potvrdu ako je prijava inicijalno data telefonom. Izvještaj treba sadržavati potpune identifikacione podatke o licu ili entitetu, opis preduzete mjere, detaljan popis sredstava i imovine, vrijednost, lokaciju ili broj računa, te podatke o transakciji ili pokušanoj transakciji. Unutar organizacije treba voditi evidenciju dostavljanja, sa datumom i vremenom slanja, kanalom slanja, imenom odgovorne osobe, sadržajem i priložima, te dokazom o prijemu ili slanju, kao što su elektronska potvrda, protokol, povratnica ili izlazni broj. Postupanje po daljnjim uputama Ministarstva sigurnosti i saradnja s nadzornim organima podrazumijeva dostupnost dokumentacije i podataka na zahtjev.

11.6. Evidencija provjera i čuvanje dokumentacije

Potpuna evidencija svih provjera lista i svih upozorenja iz sistema mora postojati bez obzira na to da li je rezultat negativan, lažno pozitivan ili potvrđeno podudaranje. Evidencija treba omogućiti rekonstrukciju postupanja kroz audit trail, uključujući ko je izvršio provjeru, kada, prema kojim listama i parametrima pretraživanja, te koji je zaključak donesen i na osnovu kojih podataka. Dokumentacija koja podržava zaključke mora se čuvati, uključujući izvode iz sistema, identifikacione dokumente, podatke o stvarnom vlasništvu, komunikaciju s Ministarstvom sigurnosti i nadzornim organima, te interne bilješke i odobrenja. Posebno treba čuvati dokumentaciju o obustavljenim transakcijama i svim radnjama koje su preduzete radi sprečavanja raspolaganja sredstvima i pružanja usluga. Rokovi i način čuvanja usklađuju se sa važećim pravilima o AML/CFT evidencijama i internim pravilima, uz zaštitu povjerljivosti i integriteta podataka. Evidencije moraju biti dostupne za nadzor i kontrolu, te zaštićene od naknadnih izmjena bez vidljivog traga.

11.7. Obuka zaposlenih

Obuku treba usmjeriti na zaposlene koji rade s klijentima, otvaranjem odnosa, obradom transakcija, isplatama i proizvodima, kao i na funkcije compliance, interne kontrole i IT podrške za screening. Prije samostalnog rada na relevantnim poslovima potrebno je osigurati početnu obuku, a zatim i redovnu obnovu znanja najmanje jednom godišnje i nakon svake značajne izmjene procedura ili listi. Sadržaj obuke treba pokriti praktične korake postupanja bez odgađanja, zabranu prethodne najave, obradu podudaranja, obustavu transakcije, provedbu zamrzavanja, te obavezu izvještavanja Ministarstvu sigurnosti uz tačne kanale komunikacije. Rad na primjerima treba uključiti scenarije djelomičnih podudaranja, pokušaja raspolaganja sredstvima i pokušaja zaobilaženja mjera kroz povezane osobe ili složene vlasničke strukture. Razumijevanje zaposlenih treba provjeravati kroz kratke testove ili praktične vježbe, a rezultate dokumentovati. Evidencija o obukama treba sadržavati datume, prisustvo, sadržaj, predavača i materijale, kako bi se dokazala operativna spremnost i dosljedna primjena u praksi.

11.8. Testiranje procesa i periodična provjera funkcionalnosti

Obveznik najmanje jednom godišnje provodi testiranje procesa provedbe ciljanih finansijskih sankcija. Testiranje obuhvata najmanje: prijem obavijesti o izmjeni liste, screening, generisanje upozorenja, eskalaciju odgovornoj osobi, obustavu transakcije, donošenje odluke o statusu podudaranja, obavještavanje Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine i vođenje evidencije.

Rezultate testiranja obveznik dokumentuje i čuva, uključujući opis scenarija, vrijeme reakcije, uočene slabosti i mjere korekcije. Odgovorna osoba prati izvršenje korektivnih mjera u utvrđenom roku.

PRILOG SMJERNICAMA

SCENARIJ 1. OBVEZNIK: BANKA

Opis događaja

Banka zaprimi nalog za prijem doznake na račun klijenta koji nije na listi. U pozadini transakcije pojavljuje se punomoćnik i dodatni potpisnik. Sistem provjere podigne upozorenje jer se dio identifikacionih podataka punomoćnika podudara sa podacima sa UN liste. Klijent insistira na hitnom podizanju gotovine odmah po knjiženju.

Tipični indikatori

1. Uključivanje punomoćnika ili ovlaštenog potpisnika bez jasnog razloga.
2. Djelimično podudaranje imena, aliasa ili drugih identifikatora sa listama.
3. Insistiranje na hitnosti, gotovini, ili pritisku da se preskoče interne provjere.
4. Svrha doznake ne odgovara profilu klijenta.
5. Nedovoljno jasni podaci o porijeklu sredstava i stvarnom korisniku.

Postupanje obveznika:

1. Privremeno zaustaviti transakciju i blokirati raspolaganje sredstvima dok traje provjera.
2. Provjeriti klijenta, punomoćnika, stvarnog vlasnika i povezane osobe na UN i 1373 listi.
3. Ako sumnju ne možeš otkloniti, tretirati kao potvrđeno podudaranje i primijeniti mjeru bez odgađanja.
4. Odmah obavijestiti Ministarstvo sigurnosti i nadzorni organ, dostaviti popis imovine i relevantne podatke.
5. Sačuvati dokaz o svim koracima provjere i internoj odluci.



SCENARIJ 2. OBVEZNIK: PRUŽALAC USLUGA TRANSFERA NOVCA ILI MJENJAČNICA

Opis događaja:

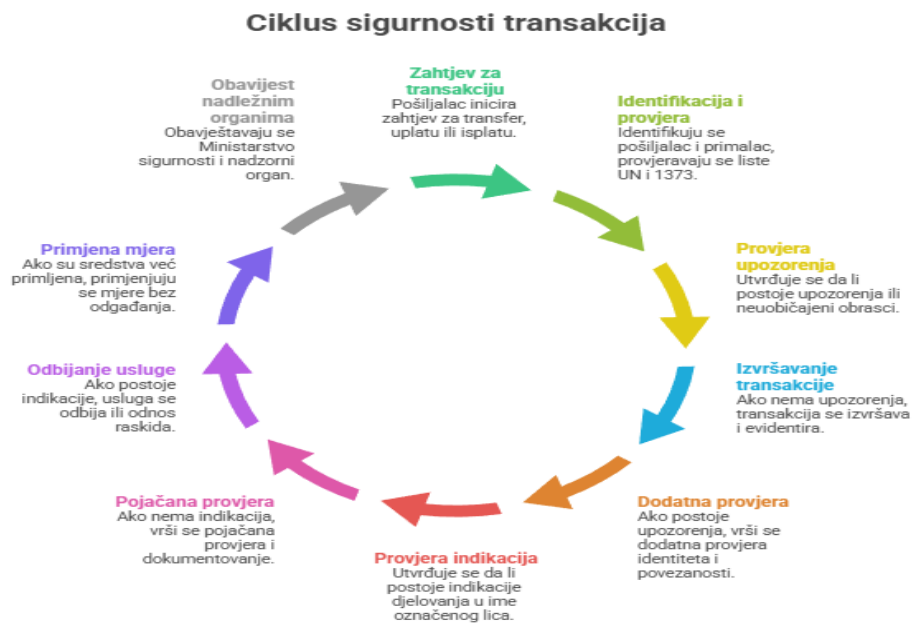
U kratkom periodu zaprimljeno je više gotovinskih uplata od različitih pošiljalaca, a sve u korist istog primaoca u inostranstvu. Iznosi se ponavljaju i pojavljuju se isti kontakt podaci. Provjera po listama ne daje potpuno podudaranje, ali postoji sličnost identifikacionih podataka primaoca sa licem sa UN liste.

Tipični indikatori

1. Više pošiljalaca, isti primalac, isti broj telefona ili adresa.
2. Ponavljanje iznosa i obrazaca uplata u kratkom vremenu.
3. Sličnost imena ili aliasa sa listama, uz nepotpune podatke o primaocu.
4. Pošiljaoci ne objašnjavaju odnos sa primaocem ili svrhu uplate.
5. Pošiljalac ili primalac odbija dodatna pitanja ili dokumente.

Postupanje obveznika:

1. Zaustaviti transfer dok traje dodatna provjera.
2. Povezati transakcije koje dijele iste kontakte ili druge zajedničke elemente.
3. Provjeriti pošiljaoca, primaoca i svaku osobu koja djeluje u njihovo ime.
4. Ako sumnju ne možeš otkloniti, odbiti uslugu, a ako su sredstva već zaprimljena, primijeniti mjeru bez odgađanja.
5. Odmah obavijestiti Ministarstvo sigurnosti i nadzorni organ o pokušaju ili primijenjenoj mjeri, uz raspoložive podatke.



SCENARIJ 3. OBVEZNIK: AGENCIJA ZA PROMET NEKRETNINA ILI DRUGI NEFINANSIJSKI OBVEZNIK U VEZI S NEKRETNINAMA

Opis događaja

Agencija posreduje u kupovini nekretnine. Kupac nastupa preko punomoćnika. Plaćanje dolazi od treće strane, pravnog lica koje nema jasnu vezu sa kupcem. Kupac odgađa dostavu podataka o stvarnom vlasniku i izvoru sredstava. Provjera po listama ne daje potpuno podudaranje, ali postoji osnovana sumnja zbog povezanosti kroz alias i kontakt podatke.

Tipični indikatori

1. Kupovina preko punomoćnika uz slabu transparentnost.
2. Plaćanje od treće strane ili pravnog lica bez jasne veze sa transakcijom.
3. Odgađanje ili odbijanje dostave podataka o stvarnom vlasniku i izvoru sredstava.
4. Neusklađenost profila kupca sa vrijednošću transakcije.
5. Povezanost sa licem sa liste kroz alias, kontakte ili druge veze.

Postupanje obveznika

1. Ne zaključivati ugovor i ne primati uplate dok se sumnja ne razjasni.
2. Identifikovati i provjeriti sve strane i povezane osobe, uključujući punomoćnika i stvarnog vlasnika.
3. Ako sumnju ne možeš otkloniti, odmah obavijestiti Ministarstvo sigurnosti i nadzorni organ, uz raspoložive podatke.
4. Dokumentovati komunikaciju, zahtjeve za podatke i odgovor klijenta.
5. Postupati po daljnjim instrukcijama nadležnih organa.



PF STUDIJA SLUČAJA 1. - Zloupotreba transportnih ugovora i falsifikovanih dokumenata radi prikrivanja porijekla nafte i preusmjeravanja prihoda

Kontekst i učesnici

1. Kompanija A, registrovana u jednoj jurisdikciji, prima i šalje visoke iznose putem međunarodnih transfera, bez jasnog ekonomskog opravdanja u odnosu na prijavljenu djelatnost.
2. Brodarske kompanije B i C angažuju posrednika za pripremu i administriranje ugovora o transportu nafte.
3. Prihodi od prodaje nafte se preusmjeravaju prema visokorizičnom subjektu koji djeluje kao paravan za podršku finansiranju proliferacije.

Način funkcionisanja šeme

4. Posrednik priprema ugovore o transportu i prateću dokumentaciju za pošiljke nafte, uključujući dokumente koji prate robu i potvrde o porijeklu.
5. U dokumentaciji se prikazuje lažno porijeklo nafte, s ciljem prikrivanja stvarnog izvora i prikazivanja robe kao "niskorizične" ili porijeklom iz druge države.
6. Kupac ili trgovački posrednik uplaćuje prihod od prodaje nafte na račun posrednika, nakon čega posrednik sredstva dalje prenosi na račune povezanih subjekata.
7. Šema uključuje visoke vrijednosti transakcija, u jednom javno dostupnom primjeru ukupno oko 70 miliona USD.

Zbog čega je ovo relevantno za ciljne finansijske sankcije

8. Šema omogućava stavljanje sredstava na raspolaganje subjektu koji je, direktno ili indirektno, povezan sa sankcionisanim programom, kroz prikrivanje stvarnog korisnika i kontrole nad prihodima.
9. Prikrivanje porijekla robe kroz falsifikovane ili neistinite prateće dokumente predstavlja tipičan mehanizam za izbjegavanje mjera ograničavanja raspolaganja sredstvima i zaobilaznje sankcijskog režima.
10. Korištenje posrednika i slojevitih transfera otežava identifikaciju stvarnog korisnika, stvarne kontrole i krajnjeg odredišta sredstava.
11. Indikatori za obveznike
12. Veliki ulazni i izlazni transferi bez jasnog ekonomskog opravdanja, posebno kod klijenata koji nemaju istoriju trgovine energentima ili međunarodnog transporta.
13. Dokumentacija o transportu i trgovini robom sa nedosljednostima, neuobičajenim rutama, nepotpunim podacima o pošiljci, ili čestim izmjenama ugovornih strana.
14. Posredničke firme bez jasne uloge u lancu isporuke, ali sa velikim prometom, kratkim rokom postojanja, minimalnim brojem zaposlenih ili bez adekvatne infrastrukture.
15. Plaćanja koja prolaze kroz više računa i više jurisdikcija, bez poslovne logike, uključujući brze prosleđujuće transfere nakon prijema sredstava.
16. Učestalo oslanjanje na kopije dokumenata bez mogućnosti nezavisne provjere, kao i odbijanje klijenta da dostavi originalnu dokumentaciju ili dodatna pojašnjenja.

Operativni odgovor obveznika

17. Nije dozvoljeno izvršiti transakciju ako postoje osnovane sumnje u vjerodostojnost dokumentacije, identitet strana, porijeklo robe ili stvarnog korisnika sredstava. Potrebno je zaustaviti transakciju dok se ne provjere stranka, roba, ruta i dokumentacija.
18. Potrebno je provjeriti povezane subjekte i stvarnu kontrolu nad računima i ugovorima, uključujući stvarnog vlasnika, ovlaštene osobe, posrednike i povezane firme.
19. Potrebno je izvršiti provjeru prema relevantnim listama i internim pravilima screeninga, uključujući varijacije imena i dostupne identifikatore.
20. Ako se utvrdi podudaranje sa označenim licem ili subjektom, ili ako postoje indikacije da transakcija omogućava stavljanje sredstava na raspolaganje sankcionisanom režimu, potrebno je postupiti u skladu s

internim procedurama za ciljane finansijske sankcije i bez odgađanja obavijestiti nadležne organe, u skladu sa propisima Bosne i Hercegovine.

21. Potrebno je dokumentovati sve korake provjere, odluke i vrijeme postupanja, radi dokazivanja pravilne provedbe u nadzoru i reviziji.

PF STUDIJA SLUČAJA 2. - Ilegalni pružalac usluga osnivanja i administriranja pravnih lica i pravnih aranžmana Trust and Company Service Provider- TCSP), radi finansiranja nabavke robe dual use

Kontekst i učesnici

1. Više iranskih državljana osniva veći broj pravnih lica u Nizozemskoj, formalno u tehnološkom sektoru, sa ograničenim tragom stvarnih poslovnih aktivnosti.
2. Neovlašteni pružalac usluga trust and company service provider, TCSP, pruža usluge osnivanja i registracije društava, otvaranja računa, obezbjeđivanja nominalnih direktora i administriranja strukture, uz naglasak na prikrivanje stvarne kontrole i ostvarivanje poreskih pogodnosti.
3. Novac ulazi iz Irana preko finansijskih centara i prelazi kroz mrežu povezanih firmi, uz obrazac transakcija koji otežava identifikaciju krajnje namjene sredstava.

Način funkcionisanja šeme

4. Neovlašteni TCSP pruža usluge kroz više formalno odvojenih pravnih lica kako bi prikrio da sistematski pruža TCSP usluge i kako bi umanjio vidljivost strukture.
5. Sredstva se u kratkim vremenskim razmacima prebacuju između računa povezanih društava, uz opis plaćanja koji ne odgovara prijavljenoj djelatnosti i bez uvjerljive poslovne dokumentacije.
6. Bankarski izvodi i transakcijski obrasci ukazuju na rizik finansiranja nabavke robe i tehnologija dual use za Iran, pri čemu firme djeluju kao paravani za prikrivanje stvarnog korisnika i stvarne namjene.

Zbog čega je ovo relevantno za ciljane finansijske sankcije

7. Struktura paravan društava i nominalnih direktora prikriva stvarnu kontrolu, stvarnog vlasnika i krajnjeg korisnika, što je tipičan obrazac izbjegavanja ciljanih finansijskih sankcija.
8. Slojevito preusmjeravanje sredstava kroz više povezanih računa omogućava da se sredstva stavljaju na raspolaganje subjektima povezanim sa sankcionisanim programima, direktno ili indirektno.
9. Finansiranje nabavke robe i usluga dual use uz prikrivanje stvarnog korisnika predstavlja visok rizik finansiranja proliferacije i sankcijskog izbjegavanja.

Indikatori za obveznike

10. Više novoosnovanih firmi sa istom adresom, istim kontaktima, istim ili povezanim direktorima, ili sa istim posrednikom koji vodi registraciju i administriranje.
11. Učestalo otvaranje računa i promjene ovlaštenih osoba, uz nedostatak jasnog profila poslovanja i nejasnu ekonomsku svrhu.
12. Kretanje novca kroz više računa bez poslovne logike, posebno brza prosljeđivanja sredstava nakon prijema, uz minimalan saldo i bez realnih troškova poslovanja.
13. Uplate iz ili u visokorizične jurisdikcije, uključujući posredne rute kroz finansijske centre, uz slabu ili kontradiktornu dokumentaciju o porijeklu sredstava.
14. Korištenje posrednika za registraciju, otvaranje računa i obezbjeđivanje nominalnih direktora, uz slabu transparentnost o stvarnom vlasniku i stvarnoj kontroli.
15. Plaćanja prema dobavljačima, špediterima ili kompanijama koje posluju u sektorima povezanim sa osjetljivom tehnologijom, komponentama, industrijskom opremom, elektronikom ili preciznim instrumentima, bez uvjerljive poslovne potrebe.

Operativni odgovor obveznika

16. Potrebno je pribaviti jasne i provjerljive informacije o stvarnom vlasniku, stvarnoj kontroli i svrsi poslovanja, uključujući podatke o povezanim licima i stvarnom donosiocu odluka.
17. Potrebno je mapirati i povezati račune, transakcije i ugovorne odnose unutar mreže povezanih pravnih lica, te procijeniti da li struktura ima ekonomsko opravdanje.
18. Potrebno je zahtijevati poslovnu dokumentaciju koja potvrđuje svrhu transakcija, uključujući ugovore, fakture, otpremnice, podatke o dobavljačima i krajnjim korisnicima, kao i dokaze o isporuci.
19. Nije dozvoljeno izvršiti transakciju ako se ne može razumno objasniti obrazac kretanja novca, stvarna namjena sredstava i stvarni korisnik, ili ako postoje indikacije povezanosti sa sankcionisanim programom.
20. Ako se utvrdi podudaranje sa označenim licem ili subjektom, ili ako indicije ukazuju na pokušaj stavljanja sredstava na raspolaganje sankcionisanom režimu, potrebno je postupiti u skladu s internim procedurama za ciljane finansijske sankcije i bez odgađanja obavijestiti nadležne organe, u skladu sa propisima Bosne i Hercegovine.
21. Potrebno je dokumentovati sve korake provjere, nalaze, odluke i vrijeme postupanja, radi dokazivanja pravilne provedbe u nadzoru i reviziji.

PF STUDIJA SLUČAJA 3. - Sektor osiguranja, osiguranje robe i transporta radi prikrivanja stvarnog korisnika i zaobilaženja sankcija

Kontekst i učesnici

1. Kompanija A, registrovana u jednoj evropskoj državi, bavi se trgovinom industrijskom opremom i podnosi zahtjev za osiguranje transporta robe.
2. Osiguravajuće društvo zaključuje policu osiguranja transporta robe i odgovornosti prevoznika na osnovu dostavljene dokumentacije o robi, ruti i krajnjem kupcu.
3. Istraga kasnije pokazuje da je krajnji korisnik robe kompanija u trećoj državi koja djeluje kao posrednik za subjekat povezan sa sankcionisanim programom.

Način funkcionisanja šeme

4. Izvoznik prijavljuje robu kao standardnu industrijsku opremu i dostavlja dokumentaciju o kupcu koji formalno nije pod sankcijama.
5. Roba se transportuje preko više posredničkih firmi i tranzitnih država kako bi se prikrila stvarna destinacija i krajnji korisnik.
6. Polica osiguranja pokriva transport robe i finansijski rizik isporuke, čime osiguravajuće društvo indirektno podržava transakciju.
7. Nakon isporuke, roba se dalje preusmjerava prema subjektu povezanom sa sankcionisanim programom, dok finansijski tokovi prolaze kroz mrežu povezanih kompanija.
8. Zbog čega je ovo relevantno za ciljane finansijske sankcije
9. Osiguranje transporta, robe ili odgovornosti može omogućiti realizaciju trgovine koja bi inače bila otežana zbog sankcija.
10. Korištenje posrednika i tranzitnih država prikriva stvarnog krajnjeg korisnika i stvarnu destinaciju robe.
11. Pružanje finansijske ili osiguravajuće usluge u takvom lancu može predstavljati indirektno stavljanje usluga ili sredstava na raspolaganje subjektu povezanom sa sankcionisanim programom.

Indikatori za obveznike u sektoru osiguranja

12. Zahtjev za osiguranje transporta robe visoke vrijednosti uz nedovoljno jasne informacije o krajnjem korisniku ili stvarnoj destinaciji.
13. Učestale izmjene rute, krajnjeg odredišta, prevoznika ili posrednika nakon izdavanja police osiguranja.

14. Uključivanje više posredničkih firmi u trgovinski lanac bez jasne poslovne logike.
15. Roba ili oprema koja može imati industrijsku ili tehnološku primjenu povezanu sa sektorima visokog rizika.
16. Plaćanja premije ili drugih troškova preko trećih lica koja nisu direktno povezana sa ugovorom o osiguranju.

Operativni odgovor obveznika

17. Potrebno je provjeriti identitet ugovorne strane, stvarnog vlasnika i krajnjeg korisnika robe ili usluge, uključujući povezane subjekte u lancu trgovine i transporta.
18. Potrebno je procijeniti rutu transporta, dokumentaciju o robi i poslovnu logiku transakcije, posebno kod složenih međunarodnih lanaca trgovine.
19. Nije dozvoljeno zaključiti ili održavati policu osiguranja ako postoje indikacije da osiguranje omogućava transakciju povezanu sa sankcionisanim subjektom ili zabranjenom trgovinom.
20. Ako se utvrdi podudaranje sa označenim licem ili subjektom, ili ako indicije ukazuju na pokušaj zaobilaženja sankcija, potrebno je postupiti u skladu s internim procedurama za ciljane finansijske sankcije i bez odgađanja obavijestiti nadležne organe u skladu sa propisima Bosne i Hercegovine.
21. Potrebno je dokumentovati sve provjere, nalaze i odluke radi dokazivanja pravilnog postupanja u nadzoru i reviziji.

TF STUDIJA SLUČAJA 1. - Notar i pokušaj raspolaganja imovinom označenog lica

Kontekst i učesnici

1. Fizičko lice A pokušava prodati stan u Bosni i Hercegovini.
2. Kupoprodajni ugovor se priprema kod notara.
3. Tokom provjere identiteta notar utvrđuje da je lice A označeno na listi Vijeća ministara Bosne i Hercegovine u vezi sa finansiranjem terorizma.

Način funkcionisanja pokušaja transakcije

4. Lice A pokušava zaključiti kupoprodajni ugovor za nekretninu kako bi ostvarilo prihod od prodaje.
5. Kupac planira izvršiti uplatu kupoprodajne cijene putem bankovnog transfera nakon ovjere ugovora.
6. Zaključenje ugovora bi omogućilo označenom licu da raspoláže sredstvima koja proizilaze iz prodaje imovine.

Zašto je transakcija problematična u kontekstu ciljanih finansijskih sankcija

7. Oznaka na listi Vijeća ministara Bosne i Hercegovine podrazumijeva zabranu raspolaganja sredstvima i drugom imovinom označenog lica.
8. Zaključenje ugovora kojim se omogućava prodaja imovine predstavlja raspolaganje sredstvima ili drugom imovinom.
9. Omogućavanje takve transakcije značilo bi indirektno stavljanje sredstava na raspolaganje označenom licu.

Indikatori za notare

10. Stranka u postupku se podudara sa licem na listi Vijeća ministara Bosne i Hercegovine ili međunarodnoj listi sankcija.
11. Pokušaj prodaje nekretnine ili druge imovine neposredno nakon uvrštavanja na listu sankcija.
12. Korištenje punomoćnika ili trećih lica za zaključenje ugovora.
13. Operativni odgovor notara

14. Nije dozvoljeno sastaviti ili ovjeriti pravni posao koji omogućava raspolaganje sredstvima ili imovinom označenog lica.
15. Potrebno je obustaviti postupak i ne zaključivati ugovor.
16. Potrebno je bez odgađanja obavijestiti Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine u skladu sa propisima o provođenju ciljanih finansijskih sankcija.
17. Potrebno je dokumentovati provjeru identiteta i razloge za obustavu postupka.

STUDIJA SLUČAJA 2. - Transfer novca putem Western Uniona preko bliskih srodnika označenog lica

Kontekst i učesnici

1. Lice A nalazi se na listi Vijeća ministara Bosne i Hercegovine zbog povezanosti sa finansiranjem terorizma.
2. Njegovi bliski srodnici, dva rođaka, lice B i lice C, žive u Bosni i Hercegovini.
3. Lice A organizuje slanje novca prema rođacima putem međunarodnog sistema brzog transfera novca, Western Union.

Način funkcionisanja šeme

4. Lice A šalje više manjih transfera novca prema rođacima B i C u Bosni i Hercegovini.
5. Transferi se šalju u kratkim vremenskim razmacima i u iznosima koji ne privlače pažnju pojedinačno.
6. Rođaci primaju sredstva i dalje ih koriste ili prosljeđuju drugim osobama povezanim sa mrežom.

Zašto je ovo relevantno za ciljane finansijske sankcije

7. Iako sredstva formalno nisu poslana direktno označenom licu, transferi omogućavaju da sredstva budu dostupna osobama koje djeluju u njegovu korist.
8. Korištenje bliskih srodnika predstavlja tipičan način za zaobilaženje mjera zabrane raspolaganja sredstvima.
9. Takva struktura može omogućiti finansiranje aktivnosti povezanih sa terorizmom uz prikrivanje stvarnog izvora i kontrole nad sredstvima.

Indikatori za obveznike koji pružaju usluge transfera novca

10. Više uzastopnih transfera iz iste države prema bliskim srodnicima označenog lica.
11. Učestalo slanje sredstava prema osobama koje imaju istu adresu ili porodičnu vezu sa označenim licem.
12. Transferi koji se šalju u sličnim iznosima i u kratkim vremenskim razmacima.
13. Pokušaj slanja novca prema osobama koje su povezane sa licem na listi sankcija.

Operativni odgovor obveznika

14. Potrebno je izvršiti provjeru imena pošiljaoca, primaoca i povezanih osoba u odnosu na relevantne liste sankcija.
15. Ako se utvrdi povezanost sa označenim licem, nije dozvoljeno izvršiti transfer sredstava.
16. Potrebno je postupiti u skladu sa internim procedurama za ciljane finansijske sankcije i bez odgađanja obavijestiti nadležne organe.
17. Potrebno je dokumentovati pokušaj transakcije i sve izvršene provjere.

STUDIJA SLUČAJA 3. - Banka i pokušaj transfera sredstava od lica sa UN 1267 liste

Kontekst i učesnici

1. Fizičko lice A nalazi se na UN listi sankcija prema režimu 1267 zbog povezanosti sa terorističkom organizacijom.
2. Lice A pokušava poslati međunarodni transfer prema računu u Bosni i Hercegovini.
3. Transfer se obrađuje kroz međunarodni bankarski sistem i dolazi do banke u Bosni i Hercegovini.

Način funkcionisanja pokušaja transakcije

4. Pošiljalac inicira transfer sredstava prema računu primaoca u Bosni i Hercegovini.
5. Banka koja prima transfer vrši provjeru imena pošiljaoca kroz sistem za screening sankcija.
6. Sistem generiše upozorenje jer se ime pošiljaoca podudara sa licem na UN 1267 listi.
- 7.

Zašto je ovo relevantno za ciljane finansijske sankcije

8. Lice koje se nalazi na UN 1267 listi podliježe mjeri zamrzavanja sredstava i zabrani raspolaganja sredstvima.
9. Prihvatanje takvog transfera predstavljalo bi stavljanje sredstava na raspolaganje označenom licu ili subjektu povezanom s njim.
10. Banke imaju obavezu da odmah primijene mjere zamrzavanja i spriječe raspolaganje sredstvima.

Indikatori za banke

11. Podudaranje imena pošiljaoca sa licem na UN 1267 listi sankcija.
12. Transfer sredstava iz jurisdikcija visokog rizika prema računima u Bosni i Hercegovini.
13. Pokušaj slanja sredstava prema novootvorenom računu ili računu bez jasnog poslovnog profila.

Operativni odgovor banke

14. Nije dozvoljeno izvršiti ili proslijediti transfer sredstava ako postoji podudaranje sa licem na UN listi sankcija.
15. Potrebno je odmah primijeniti mjere zamrzavanja sredstava u skladu sa propisima o provođenju ciljanih finansijskih sankcija.
16. Potrebno je bez odgađanja obavijestiti Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine.
 17. Potrebno je dokumentovati sve korake provjere, odluke i vrijeme postupanja radi dokazivanja pravilne provedbe mjera.